

Villahemförsäkring

Gäller från 2012-01-01

VILLKOR

Villahemförsäkring VH12

Information om din försäkring.....	2
A Var och för vilka försäkringen gäller.....	5
B Aktsamhetskrav.....	5
C Självrisiker.....	6
D Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp.....	7
E Värderings- och ersättningsregler.....	10
F Egendomsskador.....	16
G Ansvarsförsäkring.....	27
H Rättsskyddsförsäkring.....	29
I Överfallsskydd.....	32
J Skydd när du reser.....	34
K Tilläggsförsäkringar.....	40
K.1 Allrisk lösegendom.....	40
K.2 Allrisk för angivna värdeföremål.....	41
K.3 Mynt-, sedel- eller frimärkssamling.....	41
K.4 Privatolycksfall.....	42
K.5 Småbåtsförsäkring.....	46
K.7 Utökat reseskydd.....	48
K.8 Allrisk Villa.....	51
K.9 Bostadsrättsförsäkring.....	53
K.10 Hobbyverksamhet.....	57
L Skadedjur med mera.....	58
M Allmänna Bestämmelser.....	60
N Särskilda villkor.....	64

Information om din försäkring

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Länsförsäkringar Uppsala, organisationsnummer 517600-9529, 750 02 Uppsala, telefon 018-68 55 00.

Försäkringsbrev och försäkringsvillkor

Avtalet mellan oss utgörs av försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren. Allt du vill ha försäkrat ska finnas med i försäkringsbrevet. Kontakta oss genast om något fattas eller är fel, så ändrar vi det.

Kontakta oss

Du måste meddela oss

- ändrad adress
- ändrade familjeförhållanden
- om du har byggt om din villa
- ändrat värde på din egendom
- ändrat behov av tilläggförsäkring.

Försäkringsformer

Egendom kan vara försäkrad i olika former.

De olika försäkringsformerna	
Försäkringsform	Beskrivning
Fullvärde	<p>Fullvärdesförsäkring innebär att det inte finns något försäkringsbelopp som utgör gräns för skadeersättningens storlek. Vi betalar vad skadan värderas till enligt värderingsreglerna i detta avsnitt med avdrag för självrisk och eventuella avdrag för åsidosättande av aktsamhetskraven.</p> <p>Två förutsättningar finns:</p> <ul style="list-style-type: none">• att du lämnar riktiga och fullständiga uppgifter till oss när du tecknar försäkringen• att du anmäler ändrade eller felaktiga uppgifter till oss. <p>Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om du lämnat oss felaktiga uppgifter när du tecknade försäkringen eller låtit bli att ändra felaktiga uppgifter finns i avsnittet <i>M.6 Nedsättning av försäkringsersättning</i>.</p>
Förstarisk	<p>Samma regler som vid fullvärdesförsäkring gäller, förutom att försäkringsbeloppet är det högsta belopp som kan betalas.</p>
Helvärde	<p>Helvärdesförsäkring innebär att ersättningen för skador begränsas till högst det belopp som anges i försäkringsbrevet. Endast lösöre kan helvärdesförsäkras.</p> <p>Om du har helvärdesförsäkring är det mycket viktigt att försäkringsbeloppet för lösöret är tillräckligt. Har du uppgett ett för lågt belopp är du <i>underförsäkrad</i> och riskerar att få minskad ersättning vid skada.</p>

Skadehändelser som försäkringen omfattar

De skadehändelser som försäkringen omfattar hittar du i följande kapitel:

- F Egendomsskador
- G Ansvarsförsäkring
- H Rättsskyddsförsäkring
- I Överfallsskydd
- J Skydd när du reser
- L Skadedjur med mera.

Har du tecknat någon av tilläggförsäkringarna ska du också läsa K Tilläggförsäkringar.

Vid beskrivningen av ersättningsbara skadehändelser finns också undantag, begränsningar och aktsamhetskrav. För att du ska få veta exakt hur försäkringen gäller i varje enskilt fall måste du läsa i villkoren.

Aktsamhetskrav

Aktsamhetskrav är regler som beskriver hur du ska handha din egendom. Om du inte följer reglerna riskerar du att inte få full ersättning för din skada eller förlust. Generella aktsamhetskrav finns i avsnittet *B Aktsamhetskrav* och för vissa skadehändelser finns dessutom särskilda aktsamhetskrav som anges under respektive skadehändelse.

Stöldbegärlig egendom med mera

För pengar och värdehandlingar samt för stöldbegärlig egendom gäller en del särskilda krav på förvaring och aktsamhet.

I avsnittet *D.3 Löseegendom* kan du läsa om vad som menas med värdehandlingar och stöldbegärlig egendom och i stöldavsnitten finns de flesta kraven på förvaring och handhavande av sådan egendom.

Begränsa skadans omfattning

Om du drabbas av en skada ska du i första hand försöka att begränsa skadans omfattning, till exempel genom att larma brandkåren vid brand, stänga huvudkranen vid läckage, försöka låna plats i grannens frys när din egen går sönder etc.

Anmäl skadan snarast

Så snart som möjligt ska du anmäla skadan till oss. Du kan anmäla skadan på vår webbplats.

Stöld, rån eller överfall ska polisanmälas. Skada som skett under transport eller på hotell ska anmälas till transportföretaget eller hotellet. Du måste hjälpa oss i vår skadereglering genom att ge oss möjlighet att besiktiga skadan och lämna oss de kvitton, läkarintyg etc. som vi kan behöva. Släng inte skadade föremål förrän vi har lämnat vårt godkännande till det.

Du kan läsa mer om räddningsåtgärder och reglering av skada i avsnittet *M.4 Vid risk för skada och då skada inträffat*.

Lathund för högsta ersättningsbelopp och längsta ersättningstid

Här följer en redogörelse för viktiga maxbelopp respektive längsta tid under vilken försäkringsersättning utbetalas. Hänvisning till försäkringsvillkoren finns också.

Högsta ersättningsbelopp och längsta tid för utbetalning		
Om skadan gäller	Maxbelopp, kr/längsta tid	Avsnitt i villkoren
<i>Grundförsäkring, fast egendom</i>		
Vattenbrunn	50 000	D.1
Tomtmark	70 000	D.2
<i>Grundförsäkring, lösegendom</i>		
Lösöre på annan plats än den fastighet som anges i försäkringsbrevet	50 000	D.3
Pengar	3 000	D.3
Värdehandlingar	5 000	D.3
Mynt-, sedel- och frimärkssamling	50 000	D.3
Lösöre som du äger och använder i förvärvsverksamhet	5 000	D.3
Av- eller omonterade delar till fordon/farkost	2 000	D.3
Brygga och uthus på annans mark	50 000	D.3
<i>Grundförsäkring, övrigt</i>		
Transportskada vid flyttning	175 000	F.2.13
Merutgifter och hyresbortfall	18 månader	F.4
Krisförsäkring	10 000	F.5
Ansvar	5 000 000	G
Rättsskydd	200 000	H
Överfallsskydd	1 000 000	I
<i>Grundförsäkring, skydd på resor</i>		
Värdehandlingar (när två eller flera som omfattas av försäkringen är på resa)	10 000	F.1.4
Vårdkostnader		
• Akut sjukdom	Inom 60 dagar från första läkarbesöket.	J.2.2
• Olycksfallsskada	Inom 60 dagar från skadetillfället.	J.2.2
<i>Tilläggsförsäkringar</i>		
Allrisk lösegendom		
• Lösöre	50 000	K.1
• varav värdehandlingar	5 000	K.1
Privatolycksfall	700 000	K.4
Småbåtsförsäkring	40 000	K.5
Utökat reseskydd	75 000	K.7
Allrisk Villa	150 000	K.8
Bostadsrättsförsäkring	Fullvärde	K.9

A Var och för vilka försäkringen gäller

A.1 VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller inom Norden. Hur försäkringen gäller när du är på resa framgår av avsnittet *J Skydd när du reser*.

A.2 FÖR VILKA FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för dig som försäkringstagare och som är bosatt i Sverige. Den gäller också för de medlemmar av ditt hushåll som bor och är folkbokförda på den adress som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet. Såväl rättigheter som skyldigheter i försäkringen gäller för var och en av de försäkrade. När vi i försäkringsvillkoret skriver du menar vi samtliga som försäkringen gäller för.

Har du eget barn under 18 år som inte omfattas av försäkringen enligt ovan, gäller försäkringen för barnet under den tid det vistas hos dig, om ersättning inte kan fås från annan försäkring.

På samma sätt som försäkringen gäller för dig som försäkringstagare gäller den, i de delar som avser den försäkrade fastigheten eller byggnaden, även för annan som tillsammans med dig äger fastighet eller byggnad.

Därutöver gäller försäkringen endast för den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

Undantag

Försäkringen gäller inte för inneboende.

B Aktsamhetskrav

För att du ska få full ersättning om en skada inträffar krävs att du följt de aktsamhetskrav som finns. För alla egendomsskador i denna försäkring gäller *generella aktsamhetskrav*, se nedan. För vissa skadehändelser finns dessutom *särskilda aktsamhetskrav*, dessa anges då under respektive skadehändelse.

B.1 GENERELLA AKTSAMHETSKRAV

Du ska:

- Följa de föreskrifter som finns i lag eller som meddelats av offentlig myndighet.
- Vid installation endast använda sådan produkt som är godkänd av offentlig myndighet ur miljö- och/eller säkerhetssynpunkt.
- Följa tillverkarens, leverantörens och installatörens anvisningar för installation, skötsel och underhåll.
- Följa de krav som ställs i Boverkets byggregler eller meddelas av den lokala byggnadsnämnden när du reparerar, bygger om eller bygger till. Dessa krav ska följas oavsett om bygganmälan/byggnadslov krävs eller inte för vidtagna åtgärder.
- Förvara och handha egendom så att skada eller förlust så långt som möjligt förhindras.
- Låsa de utrymmen där egendom förvaras.

B.2 NEDSÄTTNING

Om du inte följer de generella aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned, se avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

C Självrisker

C.1 ALLMÄNT

Självrisk är den del av skadekostnaden som du själv får stå för vid varje skadetillfälle.

Den självrisk som gäller för dina tilläggsförsäkringar anges under respektive avsnitt, se avsnitt *K Tilläggsförsäkringar*.

Om du drabbas av flera skador vid samma tillfälle, och ersättning ska betalas genom flera avsnitt i försäkringen eller genom flera av dina privatförsäkringar hos oss, drar vi bara en självrisk – den högsta – från det sammanlagda skadebeloppet.

Har du installerat och aktiverat av oss godkänt inbrottslarm och ändå drabbas av stöld i bostad, minskas din självrisk med 1 500 kronor.

C.2 GRUNDSJÄLVRISK

Försäkringen gäller med lägst en grundsjälvrisk vid varje skadetillfälle. Hur stor grundsjälvrisk är framgår av försäkringsbrevet.

C.3 FÖRHÖJD SJÄLVRISK

Har vi avtalat om högre självrisk än grundsjälvrisk framgår det av försäkringsbrevet. Den förhöjda självrisk är då alltid den lägsta du själv får stå för.

Avsnittet *G Ansvarsförsäkring* gäller alltid med grundsjälvrisk.

C.4 SÄRSKILD SJÄLVRISK

För vissa typer av skador gäller en särskild självrisk, oftast högre än grundsjälvrisk. Följande avsnitt gäller med särskild självrisk:

- F.1.5 Stöld av eller skadegörelse på cykel eller barnvagn
- F.2.2 Läckage
- F.2.3 Översvämning
- F.2.4 Dammbrott
- F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner (Särskild självrisk vid frysning)
- F.3 Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad
- H.5 Rättsskydd.

C.5 SJÄLVRISKFRIA MOMENT

Följande avsnitt gäller utan självrisk:

- J.3 Resestartskydd
- J.4 Reseavbrott
- L Skadedjur med mera.

D Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp

Försäkringen gäller för byggnad och tomtmark. Om det anges i försäkringsbrevet gäller försäkringen även för löseegendom.

I detta kapitel följer definitioner, undantag och högsta ersättningsbelopp för denna egendom.

D.1 BYGGNAD

D.1.1 Definition

Med *byggnad* avser vi de hus som anges i försäkringsbrevet och det som enligt lag är tillbehör till dessa. Dessutom ersätter vi som byggnad:

- Ledning, kulvert och annan installation som du äger och som är avsedd för de hus som anges i försäkringsbrevet, fram till förbindelsepunkt till kommunal eller samägd anläggning.
- Nergrävd eller fast ansluten simbassäng. Med simbassäng avser vi även fast anslutet spabad utomhus.
- Radio-, tv- eller parabolantenn och markis som är fast monterad utomhus.
- Bränsle på tomten för uppvärmning av de hus som anges i försäkringsbrevet.

D.1.2 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för byggnad	
Typ av byggnad	Högsta ersättning, kr
Byggnad som är fullvärdesförsäkrad	Enligt avsnittet E.2
Byggnad som är förstariskförsäkrat	Enligt avsnittet E.2 men högst försäkringsbeloppet
Vattenbrunn (inte vattnet)	50 000

D.2 TOMTMARK

D.2.1 Definition

Med tomtmark avser vi det avstyckade markområde som finns i anslutning till försäkrad byggnad. Till tomtmark hör även föremål som är fast anbringade på tomtmarken, till exempel växtlighet, mur, plattläggning och belysning.

Beträffande lantbruksfastighet avser vi det område i anslutning till bostadshus som enligt fastighetstaxeringen är avsatt som tomtmark.

D.2.2 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för tomtmark är 70 000 kronor.

Vid skada enligt avsnitten *F.2.4 Dammbrott* och *F.2.6 Övriga naturskador* kan vi istället betala två gånger den skadade tomtmarkens taxeringsvärde om detta är förmånligare för dig.

Vid skada enligt avsnittet *F.2.12 Oljeskada på tomtmark* är högsta ersättningsbelopp 570 000 kronor.

D.3 LÖSEGENDOM

Försäkringen gäller för lösegendom endast om detta anges i försäkringsbrevet.

D.3.1 Definitioner

Lösegendom

Med lösegendom avser vi

- lösöre som endast är avsett för privat bruk och som du äger, lånar av privatperson eller hyr
- lösöre som du äger och använder i din förvärvsverksamhet och som inte har försäkrats på annat sätt
- pengar och värdehandlingar som du äger samt samlingar av frimärken, mynt och sedlar, motordriven rullstol, åkgräsklippare, elmotordrivet lekfordon som inte kan köras fortare än 6 km/tim, modellflygplan och isjakt
- av- eller omonterade delar till de undantagna fordonen/farkosterna nedan om delarna inte kan försäkras genom annan försäkring
- brygga och uthus som du ensam äger, men som står på annans mark.

Lösöre

Med lösöre avser vi lösegendom som inte är

- pengar och värdehandlingar
- mynt-, sedel- och frimärkssamling
- brygga och uthus på annans mark.

Värdehandlingar

En värdehandling är en handling som har ett ekonomiskt värde, exempelvis

- obligationer
- frimärken
- skuldebrev (bland annat biljetter och kuponger).

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avser vi

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- föremål med särskilt samlarvärde, det vill säga föremål som har ett marknadsvärde på grund av sin attraktion för samlare
- antikviteter, konstverk, konstföremål, äkta mattor, fick- och armbandsur, pälsar och pälsverk
- datorer samt utrustning och tillbehör till dessa
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning, kameror, GPS-utrustning, musikinstrument, mobila telefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt tillbehör till dessa
- vapen, vin och sprit.

D.3.2 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för lösegendom	
Typ av lösegendom	Högsta ersättning, kr
Lös egendom på den fastighet som anges i försäkringsbrevet när försäkringsbrevet anger	
<ul style="list-style-type: none">• fullvärde	Enligt avsnittet E.4
<ul style="list-style-type: none">• ett försäkringsbelopp	Enligt avsnittet E.4 men högst försäkringsbeloppet
Inom försäkringsbeloppet ersätts högst	
<ul style="list-style-type: none">• lösöre på annan plats än på den fastighet som anges i försäkringsbrevet	50 000
<ul style="list-style-type: none">• pengar	3 000
<ul style="list-style-type: none">• värdehandlingar, sammanlagt	5 000
<ul style="list-style-type: none">• mynt-, sedel- och frimärkssamling sammanlagt	50 000
<ul style="list-style-type: none">• lösöre som du äger och använder i förvärvsverksamhet	5 000
<ul style="list-style-type: none">• av- eller omonterade delar till fordon/farkost som inte kan försäkras på annat sätt	2 000
<ul style="list-style-type: none">• motordriven rullstol, åkgräsklippare, elmotordrivet lekfordon, modellflygplan och isjakt	50 000
<ul style="list-style-type: none">• brygga eller uthus på annans mark sammanlagt	50 000

D.4 UNDANTAG

Försäkringen gäller inte

- konstnärlig utsmyckning på byggnad, till exempel väggmålningar och stuckaturer
- konstnärlig utsmyckning utomhus såsom statyer och skulpturer
- egendom tillhörande vindkraftverk
- andra djur än hundar, katter, burfåglar och akvariefiskar
- motordrivna fordon, husvagn eller annat släpfordon, vatten- eller luftfarkost samt delar eller utrustning till sådant fordon eller farkost
- förlust på grund av att någon utan din tillåtelse använt dina konton, kort, abonnemang eller liknande
- egendom som du enligt svensk lag inte har rätt att inneha eller använda.

E Värderings- och ersättningsregler

I detta kapitel redogörs för hur egendom värderas och ersätts. En del regler är gemensamma medan andra är olika beroende på egendomstyp, det vill säga *byggnad*, *tomtmark* eller *löseegendom*.

Begreppen försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp definieras i avsnittet *D Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp*.

E.1 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

E.1.1 Beställare

För att skydda dina lagliga rättigheter som konsument är du alltid beställare av en reparation. Detta gäller även om vi har anvisat reparatör.

E.1.2 Kontantersättning eller reparation

Vi ersätter din ekonomiska förlust för den egendom som blivit skadad eller stulen.

Vi har rätt att avgöra

- om en skada ska ersättas kontant, repareras eller ersättas med likadan eller närmast likadan egendom
- var inköp eller reparation ska göras
- om en byggnadsdel, reservdel eller material, som inte kan återställas på grund av importsvårigheter eller upphörd tillverkning, ska ersättas med marknadsvärde eller återställas med närmast motsvarande egendom.

E.1.3 Om ersatt egendom kommer tillräta

Vi övertar äganderätten till förlorad egendom som vi har ersatt. Om egendom som vi har ersatt kommer till rätta ska du genast lämna den till oss. Vill du behålla egendomen får du göra det om du lämnar tillbaka den ersättning du fått.

E.2 VÄRDERING AV SKADA PÅ BYGGNAD

E.2.1 Definitioner

Återställande

Med *återställande av byggnad* menar vi antingen reparation av den skadade byggnaden eller uppförande på samma grund av likadan eller närmast motsvarande byggnad för samma ändamål.

Med *återställande av byggnadsdel* menar vi

- reparation när så kan ske till en kostnad som är mindre än kostnaden för utbyte, eller i annat fall
- utbyte av byggnadsdelen.

Vid *återställande av delskada* ersätts de skadade rummens byggnadsdelar och ytskikt. Angränsande oskadade rum med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

I kostnaden för återställandet ingår även kostnad för lokalisering och friläggning av skadad egendom när skadan omfattas av försäkringen och byggnadsdelen inte är avskriven till 100 procent. Detsamma gäller återläggning efter reparation.

Fastighet

Med fastighet menar vi både tomt och byggnad.

Byggnadsdel

Med byggnadsdel menar vi var och en av de installationer, ytbeklädnader, tillbehör etc som är uppräknade i avsnittet *E.2.3 Värderingsregler, Tabell för åldersavdrag*. Vid skada på målning, tapeter samt annan vägg- eller golvbeklädnad räknas målningen etc i varje rum som en byggnadsdel.

Marknadsvärde

Marknadsvärdet är det pris som mest sannolikt kan erhållas vid försäljning på den allmänna marknaden.

Byggregler och branschregler

Med byggregler avser vi Boverkets byggregler.

Branschregler är framtagna för att säkerställa utförande och kvalitet, till exempel Branschregler Säker Vatteninstallation. Mer information hittar du på vår webbplats.

E.2.2 Ersättningsalternativ

En skadad byggnad kan ersättas enligt följande alternativ:

- byggnaden återställs
- annan byggnad uppförs
- byggnaden återställs inte.

Tidsfristen *två år* enligt ersättningsalternativen börjar från den tidpunkt du fick kännedom om skadan.

Byggnaden återställs

Vid återställande som slutförs inom två år värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa den skadade byggnaden med rationella metoder och material. Härifrån görs alltid avdrag för berörda byggnadsdelars ålder, se nedan under *Tabell för åldersavdrag*. Dessutom kan avdrag göras för

- uppenbart eftersatt underhåll
- onormalt slitage.

Detta gäller även del av byggnad som inte anges i *Tabell för åldersavdrag*.

Begränsning

Kostnader för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

Annan byggnad uppförs

Om du inom två år uppför annan byggnad för samma ändamål på fastigheten värderas skadan enligt *Byggnaden återställs*, se ovan, men med åldersavdrag enligt tabellen utan friår och utan begränsning av avdragets storlek. Skadan värderas

- högst till kostnad för ersättningsbyggnad av samma eller motsvarande standard som den skadade byggnaden *och*
- lägst till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

Om fastighetens marknadsvärde ökar till följd av att byggnaden flyttas görs avdrag för överskjutande marknadsvärdesökning.

Byggnaden återställs inte

Om du inte inom två år återställt den skadade byggnaden, gäller följande; Skadan värderas till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

E.2.3 Värderingsregler

Åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) för varje byggnadsdel enligt *Tabell för åldersavdrag*.

Åldersavdrag på kostnaden för friläggning och återläggning görs endast vid återställande av installation utomhus.

För alla skador, utom för sådana som ersätts enligt avsnittet *F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner*, begränsas avdraget till högst 80 procent på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig. Vid ett och samma skadetillfälle är åldersavdraget högst 100 000 kronor.

En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk och åldersavdrag görs enligt tabellen nedan. Tabellen tillämpas inte om det skulle leda till oskäligt resultat.

Tabell för åldersavdrag		
Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag i procent per år med
Installationer för värme, vatten, avlopp, ventilation, centraldammsugning samt maskinell utrustning		
• rörsystem, vattenradiatorer och sanitetsgods (till exempel WC-stol, tvättställ och vattenburen golvvärme)	10	5
• luft/luft värmepumpsanläggning	2	15
• övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, takvärme, elslingor i golv och hushållsmaskin inklusive spis	2	10
• övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin (till exempel värmepanna, varmvattenberedare och elradiatorer).	5	8
Köksinredning	15	5
Elinstallationer (kablar inklusive brytare och uttag)	25	5
Radio-, tv- och parabolantenn	5	8
Markiser och persienner	5	8
Larm	5	8
Målning	5	8
Tapeter och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5	8
Golvbeläggningar (inte våtrum)		
• textila	5	8
• plast, linoleum eller laminat	10	5
• keramiska plattor, sten eller massivt trä	25	5
• lamellträ och ytbehandling av trägolv.	15	5
Våtrumsbeklädnad		
• golv- och väggmatta (trådsvetsad)	5	5
• keramiska plattor inklusive tätskikt	5	5
• övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målning i våtrum.	2	10
Takbeläggning		
• betong eller tegel	20	2
• plåt	10	3
• annat material.	5	8
Skorsten		
• stål eller plåt	5	8
• annat material.	20	2

E.2.4 Bestämmelser i specialfall

I det följande beskriver vi bestämmelser i några speciella situationer som inte täcks av reglerna ovan.

Om marknadsvärdet har sjunkit

En byggnads marknadsvärde kan sjunka på grund av ålder och/eller slitage. Om marknadsvärdet omedelbart före skadan var lägre än 50 procent av marknadsvärdet för en ny motsvarande byggnad av samma standard gäller följande: Skadan värderas till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

Reparation i samband med underhåll

Om reparation kan göras utan väsentlig olägenhet i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Återställandet hindras av lag eller myndighets föreskrift

Om du väljer ersättningsalternativ *Byggnaden återställs* eller *Annan byggnad uppförs* enligt ovan och återställandet hindras på grund av lag eller genom myndighets föreskrift gäller följande:

- återställningstiden förlängs till högst fem år
- du har rätt att uppföra eller anskaffa byggnad för samma ändamål på annan plats.

I dessa fall värderas skadan på samma sätt som enligt *Byggnaden återställs* respektive *Annan byggnad uppförs*, dock:

- högst till den faktiskt nedlagda kostnaden *och*
- lägst till det belopp den skulle värderas till enligt *Byggnaden återställs* inte.

Får hindret till följd att de kvarstående byggnadsdelarna förlorar i värde, gäller försäkringen också för denna förlust – även om annan byggnad inte anskaffas eller uppförs.

Fördyring

Fördyras återställandet på grund av myndighets föreskrifter om hur en byggnad ska utföras betalas även denna fördyring enligt följande:

Fördyring till följd av myndighets föreskrift	
Gällande	Beloppsbegränsning, kr
Extra värmeisolering	Ingen
Handikappanpassning	Ingen
Övriga åtgärder	100 000

Dispens

Om återställande hindras eller fördyras på grund av lag eller genom föreskrift från myndighet ska du, om vi begär det, på vår bekostnad begära dispens och överklaga myndighetens beslut.

E.3 VÄRDERING AV SKADA PÅ TOMTMARK

E.3.1 Ersättningsalternativ

När tomtmark skadas finns följande ersättningsalternativ:

- tomtmarken återställs
- annan tomtmark anskaffas
- tomtmarken återställs inte.

Tidsfristen *två år* enligt ersättningsalternativen börjar från den tidpunkt du fick kännedom om skadan.

Tomtmarken återställs

Vid återställande av tomtmark inom två år värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa tomten med rationella metoder och material. Skada på växtlighet värderas till kostnaden för nyplantering av buskar och träd, dock endast med kostnaden för unga plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

Annan tomtmark anskaffas

Om du inom två år anskaffar annan likvärdig tomtmark för samma ändamål, värderas skadan till anskaffningskostnaden minskat med den skadade tomtmarkens värde efter skadan.

Har den anskaffade tomtmarken högre värde på grund av ökad areal, förbättrat läge eller annan omständighet görs avdrag för detta.

Tomtmarken återställs inte

Om tomtmark inte återställs eller annan tomtmark inte anskaffas värderas skadan till skillnaden mellan den skadade tomtmarkens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

E.4 VÄRDERING AV SKADA PÅ LÖSEGENDOM

E.4.1 Grundläggande bestämmelser

- Vid skada får du ersättning endast om du kan styrka innehavet och värdet av det skadade eller förlorade föremålet. Kostnader du haft för att verifiera, styrka eller framställa krav ersätts inte.
- Värderingen av en skada görs med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när du tidigast kan bestämma ditt ersättningsanspråk, dock senast två månader från skadedagen.
- Kan skadad egendom repareras värderas skadan till den reparationskostnad som är rimlig (för hushållsmaskin, se avsnittet *E.4.2 Värderingsgrupper, Värderingsgrupp 3*). Reparationskostnaden får aldrig överstiga värdet på skadad egendom enligt värderingsreglerna.
- Värdering sker utan hänsyn till affektionsvärde, det vill säga utan hänsyn till dina personliga känslor för föremålet.

Var uppmärksam på reglerna om underförsäkring, se avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*. Är du underförsäkrad riskerar du att inte få ersättning för hela värdet av din egendom vid en skada.

E.4.2 Värderingsgrupper

Löseegendomen har ur värderings- och ersättningssynpunkt delats upp i fyra olika värderingsgrupper. Hur löseegendomen värderas beror på vilken värderingsgrupp föremålet tillhör.

Värderingsgrupp 1

Värderingsgrupp 1 består av

- böcker
- antikviteter
- konstverk och konstföremål
- vinylskivor
- föremål ur värderingsgrupp 4 som ingår i samlingar eller har allmänt samlarvärde.

Egendomen värderas till vad det i den allmänna handeln (till exempel butiker, auktioner och internet) kostar att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att köpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

Värderingsgrupp 2

Värderingsgrupp 2 består av föremål som du själv har gjort för ditt personliga bruk, till exempel fotografier, film, hemsydd kläder, hemlagad mat och modeller.

Egendomen värderas till återanskaffningskostnaden för råmaterialet. Värdet av eget arbete du lagt ned på dessa föremål eller som du lagrat på datamedia ersätts inte.

Värderingsgrupp 3

Värderingsgrupp 3 består av hushållsmaskiner (se avsnittet *F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner*).

Du får ersättning med reparationskostnaden eller kostnaden för en ny hushållsmaskin. Reparationskostnaden ersätts så länge den är lägre än kostnaden för en ny hushållsmaskin. Från denna kostnad görs ett åldersavdrag med tio procent per år räknat för varje helt år som gått sedan hushållsmaskinen första gången togs i bruk. För de första två åren görs inget avdrag. För alla skador, utom sådana som ersätts genom avsnittet *F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner*, är avdraget begränsat till 80 procent.

Återställer du inte hushållsmaskinen tillämpas avdraget från och med det år maskinen första gången togs i bruk.

Värderingsgrupp 4

Värderingsgrupp 4 består av alla andra föremål än de som ingår i värderingsgrupperna 1–3.

Egendomen värderas och ersätts med hänsyn till värdeminskning på grund av ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Tabell för ersättning

Vid värdering tillämpar vi följande tabell. Den visar hur stor procentuell ersättning du kan få för vissa typer av egendom.

Tabellen tillämpas inte om det leder till oskäligt resultat.

Föremål	Ersättning i procent av nypriset på skadedagen		
	0-1 år	1-2 år	Därefter görs ett avdrag i procent per år med
Klockor	95	85	20
Cyklar	95	85	20
Glasögon	95	85	20
Skid- och golfutrustning	95	85	20
Cd-skivor, dvd-skivor, dvd-filmer och tv-spel	50	50	20
Mobiltelefoner	75	50	20
Kameror	95	75	20
Datorer	80	70	20
Radio, tv och apparater för bild- och ljudåtergivning	80	70	20
Digitalkameror, digitala videokameror och GPS	80	70	20
Kläder och skor	80	70	20

Åldersavdrag kan inte göras med mer än 80 procent om egendomen var funktionsduglig vid skadetillfället.

F Egendomsskador

F.1.1 STÖLD AV OCH SKADEGÖRELSE PÅ BYGGNAD ELLER TOMTMARK

Försäkringen gäller

- för stöld av byggnad eller tomtmark om stölden förövats av någon som inte haft tillåtelse att vistas på den försäkrade fastigheten
- när någon som inte har haft tillåtelse att vistas på den försäkrade fastigheten uppsåtligen har skadat
 - byggnad
 - tomtmark
 - brygga eller uthus på annans mark.

Särskilda aktsamhetskrav

De särskilda aktsamhetskraven i avsnittet *F.1.2 Stöld i bostad* gäller även för detta avsnitt.

F.1.2 STÖLD I BOSTAD

Definition

Med bostad avser vi

- lägenhet i flerfamiljshus
- villa.

Till *bostad* hör sådant utrymme som är sammanbyggt och har direkt dörrförbindelse med bostaden. Fristående garage, uthus och liknande samt källar-, vinds- och annat förrådsutrymme som inte har dörrförbindelse räknas däremot inte som bostad.

Försäkringen gäller

- För stöld av eller skadegörelse på löseegendom i bostad som begåtts av någon som olovligen tagit sig in. Har gärningsmannen blivit insläppt gäller försäkringen endast om han har använt tvång eller hot för att komma in.
- För kostnad för låsbyte i din bostad på försäkringsstället om du förlorat nyckeln vid skada som kan ersättas enligt avsnittet *F Egendomsskador* eller enligt någon av de tilläggsförsäkringar som anges i ditt försäkringsbrev.

Begränsning

Kostnaden för låsbyte ersätts endast

- om det är sannolikt att gärningsmannen kan spåra vart nyckeln går
- om du inte kan få ersättning från annat håll, till exempel genom hyresvärd.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte om stölden utförts av någon med en nyckel som han har haft tillåtelse att inneha.

Särskilda aktsamhetskrav

Dörrar	Alla ytterdörrar ska vara låsta. Altan-, terrass- och balkongdörrar ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån.
Fönster	Alla fönster ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån om inte någon är hemma och har tillsyn över bostaden.
Nyckel	Nyckel får inte lämnas kvar eller gömmas i närheten av bostaden.
Låsbyte	Har du anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckel till bostaden måste du omedelbart byta lås.

Nedsättning

Har du inte följt våra aktsamhetskrav kan ersättningen sättas ned. Nedsättningens storlek påverkas bland annat av

- om det finns egendom till högt värde i bostaden
- om dyrbar egendom är placerad på ett för tjuven lättillgängligt sätt
- bostadens geografiska belägenhet – storstad, tätort, landsbygd.

Nedsättning då aktsamhetskrav inte följts	
Om du har varit hemma och haft rimlig tillsyn över bostaden.	Ingen nedsättning
Om du har varit hemma, men möjlighet till tillsyn har saknats. <i>Exempel:</i> Om du har sovit.	Eventuellt 25 % nedsättning
Om du har lämnat bostaden för normal bortavaro. <i>Exempel:</i> Om du har gått till arbetet, skolan, vänner etc.	Vanligtvis 25 % nedsättning
Om du har lämnat bostaden för längre tid eller om aktsamhetskravet allvarligt har åsidosatts. <i>Exempel:</i> Vid upprepad försummelse.	Högre nedsättning än ovan. Du kan då till och med bli utan ersättning.

Övriga bestämmelser för hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskraven inte följts finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

F.1.3 STÖLD AV EGENDOM FÖRVARAD UTANFÖR BOSTAD

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för stöld av eller skadegörelse på egendom som förvaras i utrymme utanför bostaden om gärningsmannen brutit sig in med våld.

Försäkringen gäller inte för

- pengar eller värdehandlingar
- stöld av egendom som har lämnats för transport.

Begränsning

- Stöldbegärlig egendom ersätts endast när den är inlämnad för förvaring, reparation eller annan åtgärd.
- Vid stöld ur bil är ersättningsbeloppet högst 3 000 kronor.

F.1.4 STÖLD AV MEDFÖRD EGENDOM

Definition

Med medförd egendom menar vi egendom som du tar med dig utanför bostaden. Egendomen anses inte medförd om du lämnar kvar den i bil, båt eller vid flygplats, järnvägsstation och liknande, om det inte är för en kortare tidsperiod.

Försäkringen gäller

- för stöld av egendom som du medför utanför bostaden
- för skadegörelse på egendom i samband med att du blivit utsatt för rån, väskryckning (då egendomen med våld har ryckts ifrån dig på sådant sätt att du omedelbart uppfattat stölden) eller överfall.

På *resa* gäller försäkringen även

- för skada på eller förlust av incheckat eller polletterat resgods
- för skada på eller förlust av resgods som hotell eller researrangör åtagit sig att förvara eller transportera.

Höjt belopp för värdehandlingar på resa

När flera av dem som försäkringen gäller för deltar i samma resa är högsta ersättningsbeloppet för värdehandlingar 10 000 kronor.

Begränsningar

För pengar och värdehandlingar gäller försäkringen endast

- när egendomen förvaras i utrymme på arbetsplatsen under tid då du är på arbetet
- på resa vid fickstöld (det vill säga ur de kläder du har på dig eller väska som du håller i eller har intill dig)
- på resa vid stöld ur hotell- eller pensionatsrum, passagerarhytt eller sovvagnskupé.

Försäkringen gäller inte för

- Egendom som är kvarglömd, borttappad eller förlagd även om den senare blivit stulen.
- Stöldbegärlig egendom i bil, båt, husvagn eller annat fordon. På resa gäller undantaget endast om fordonet är nattparkerat.
- Stöldbegärlig egendom i polletterad, incheckad eller inlämnad resväska.
- Skada genom slitage, skavning eller andra ytliga skador på resgoods.
- Stöldbegärlig egendom som du har medfört till sjukhus när du har varit intagen för vård.
- Cykel, se i stället avsnittet *F.1.5 Stöld av eller skadegörelse på cykel eller barnvagn.*

Särskilda aktsamhetskrav

Generellt	Du ska vara särskilt aktsam med värdefull egendom men även anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra stöld.
Arbetsplats	Pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom ska alltid vara inlåsta i skåp, skrivbordslåda eller liknande utrymme. Nyckeln får inte lämnas kvar eller gömmas i närheten av låst utrymme.
Ur bil eller annat fordon	Fordonet ska vara låst när du lämnar det.
Hotell-, pensionatsrum, passagerarhytt och liknande	Dörr ska vara låst när du sover och när du inte är där. Fönster ska vara stängda och reglade när du inte är där. Pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom ska vara inlåsta i skåp, låda eller resväska när du lämnar rummet eller hytten.

Nedsättning

Har du inte följt aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned, se avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning.*

F.1.5 STÖLD AV ELLER SKADEGÖRELSE PÅ CYKEL ELLER BARNVAGN

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för stöld av eller skadegörelse på

- cykel
- barnvagn.

Särskilda aktsamhetskrav för cykel

Cykeln ska vara låst med ett lås som är godkänt av oss eller som finns med i Svenska Stöldskyddsforeningens förteckning över certifierade cykellås.

Nedsättning

Har du inte följt aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned. Storleken på nedsättningen beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Om cykeln har varit

- olåst blir du vanligtvis utan ersättning
- låst, men inte med godkänt lås, blir det vanligtvis nedsättning med 50 procent.

Övriga bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning.*

Särskild självrisk för cykel

Självrisk är 25 procent av skadebeloppet, men lägst grundsjälvrisk eller den förhöjda självrisk om vi avtalat om sådan och denna är högre.

F.2.1 BRAND OCH LIKANDE

Försäkringen gäller för

- skada genom eld som kommit lös
- skada genom explosion
- skada genom blixn
- plötslig skada av sot
- skada av frätande gas som bildats vid oavsiktlig upphettning av plast.

Försäkringen gäller inte för

- explosionskada vid sprängningsarbete
- skada genom sot från levande ljus, marschaller och oljelampor
- skada som består i enbart glöd- eller svedskada.

F.2.2 LÄCKAGE

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada av vätska eller ånga som oberäknat strömmat ut från

- ledningssystem för vatten, värme eller avlopp (spillvatten)
- anordning ansluten till ovan angivna system, till exempel tvättställ, disk- eller tvättmaskin, värmepanna, oljetank och simbassäng
- invändigt stuprör som uppfyller de krav som ställs på avloppsledning (spillvattenledning)
- badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme inomhus som har golvvbrunn och som är byggt enligt de bygg- och branschregler samt tillverkarens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället
- kyl eller fryser vid fel på dessa eller vid strömavbrott
- vattensäng och akvarium; även skada på fiskar och växter ersätts
- oljefylld radiator samt brandsläckare.

Information om Boverket och bygg- och branschorganisationer finns på vår webbplats.

Försäkringen gäller inte för

- Skada på ytskikt och tätskikt och dess anslutning till installationer eller övriga byggnadsdelar som läcker och har orsakat skada. Vid läckage genom ytskikt och tätskikt ser vi hela våtutrymmet (väggar och golv) som en enhet.
- Skada genom utströmning från dränerings- och dagvattensystem eller stuprör (annat än som sägs ovan).
- Skada genom att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten kommit ut ur avloppsbrunn eller avloppsledning, se dock avsnittet *F.2.3 Översvämning*.
- Skada på den installation eller anordning som läckt, se dock avsnittet *F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner*.
- Kostnaden för den utströmmade vätskan.

Särskilda aktsamhetskrav

Du ska vidta åtgärder så att vattenledningar och anslutna anordningar inte fryser sönder.

Hålls huset uppvärmt ska du låta innetemperaturen vara minst 15°C, antifrysbehandla behållare där vatten finns kvar och ha bostaden under regelbunden tillsyn. Om huset inte hålls uppvärmt ska du stänga av och tömma vattensystemet.

Har du inte följt aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned, se avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

Särskild självrisk

Tabellen nedan visar självrisken på byggnad vid läckageskada. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

Självrisk på byggnad vid läckageskada	
Orsak	Självrisk
Frysning	10 % av skadebeloppet, lägst 3 000 kr och högst 10 000 kr
Annan anledning	3 000 kr

F.2.3 ÖVERSVÄMNING

Försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skada på byggnad och löseegendom när

- vatten strömmar från markytan direkt in i huset genom ventil, fönster eller dörröppning *eller*
- vatten tränger upp ur avloppsledning inomhus

och detta beror på

- skyfall (regn med en intensitet av minst 1 mm/minut eller 50 mm/dygn),
- snösmältning
- stigande sjö eller vattendrag.

Försäkringen gäller inte för

- skada på simbassäng, båthus, sjöbod, badhytt eller växthus
- skada på egendom som förvaras i båthus, sjöbod, badhytt eller växthus.

Särskild självrisk

Självrisken är 10 procent av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor vid skada på byggnad samt vid skada på uthus. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

F.2.4 DAMMBROTT

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada till följd av dammbrott.

Begränsning

Vid skada som direkt eller indirekt orsakas av dammbrott i kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion ersätts endast bostadshus för permanentboende och löseegendom i huset och med följande belopp.

Försäkrad egendom	Högsta ersättning, kr
Bostadshus för permanentboende	70 000
Löseegendom i permanentboende	30 000

Särskild självrisk

Självrisken är 10 procent av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

F.2.5 STORM, HAGEL OCH SNÖTRYCK

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada på:

- Byggnad och uthus på annans mark som
 - blåst sönder av storm (minst 21 meter per sekund)
Begränsning: Revetering, puts och skorstensbeklädning ersätts endast om den skadats av föremål som blåst omkull eller ryckts loss av storm.
 - orsakats av flaggstång eller träd som blåst omkull vid lägre vindstyrka
 - orsakats av hagel.
- Löseegendom inomhus som är en oundviklig följd av att byggnaden där egendomen finns, skadats av storm, hagel eller av flaggstång eller träd som blåst omkull vid lägre vindstyrka.
- Bostadshus och löseegendom i huset som orsakats av att yttertak på bostadshus bryter samman och/eller dess bärande stomme knäcks av snötryck.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för skada

- på simbassäng, växthus, båthus, sjöbod eller badhytt
- på egendom som förvaras i växthus, båthus, sjöbod eller badhytt
- som består i eller har orsakats av att altantak, balkongtak eller liknande tak brutit samman och/eller dess bärande stomme knäckts av snötryck
- som orsakats av snötryck om taket inte har byggts enligt gällande byggnorm och för rådande snözon
- som beror på ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

F.2.6 ÖVRIGA NATURSKADOR

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada orsakad av

- jordskalv (minst 4 enligt Richterskalan)
- jordskred, jordras eller berggras
- lavin
- vulkanutbrott.

Begränsning

Sprickor i byggnad ersätts endast om de avsevärt minskar funktionsdugligheten.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för skada på

- byggnad eller uthus på annans mark orsakad av sättning i mark eller grund
- byggnad, tomtmark eller uthus på annans mark om jordskred, jordras, berggras eller lavin orsakats av
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete
 - gruvdrift eller uppläggning av jord eller stenmassor
 - vatten- eller vågerosion.

F.2.7 SKADA PÅ INSTALLATIONER OCH HUSHÅLLSMASKINER

Definition

Med hushållsmaskin menar vi maskin för

- klädvård, disk eller städning
- förvaring eller tillagning av livsmedel
- luftrening, luftfuktning eller avfuktning.

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada på:

- Hushållsmaskin.
- Maskinell utrustning till simbassäng eller brunn.
- Installation för vatten, värme, avlopp (spillvatten), ventilation, gas eller elektricitet. Installationen ska tillhöra dig och vara avsedd för de byggnader som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller inte för

- skada på installation inom huset, som är äldre än 15 år, om orsaken är korrosion eller annan åldersförändring
- skada på elvärmeslingor i golv i badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme inomhus som har golvbrunn
- skada orsakad av korrosion eller annan åldersförändring utanför eller utanpå huset
- skada på simbassäng eller brunn
- skada på belysningsarmatur, dränerings- och dagvattensystem, tak, takränna, stuprör, skorsten, murverk eller kakelugn
- skada som uppstår direkt eller indirekt genom sprängningsarbete, översvämning eller vatten som trängt in i huset, se dock avsnittet *F.2.3 Översvämning*
- kostnad för upptining eller rensning av ledning
- skada som inte inverkar på installationens eller hushållsapparaternas funktion utan enbart består i skönhetsfel.

Särskild självrisk vid frysning

Vid skada orsakad av frysning är självriskens på byggnadstillbehör 10 procent av skadebeloppet, lägst 3 000 kronor och högst 10 000 kronor. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

F.2.8 LIVSMEDEL I KYL OCH FRYS

Försäkringen gäller

För skada på livsmedel i kyl och frys som orsakats av temperaturförändring vid strömavbrott eller fel på kylan eller frysen.

F.2.9 TRAFIKOLYCKA ELLER HAVERI MED FORDON

Försäkringen gäller för

- skada på eller förlust av löseegendom genom trafikolycka eller haveri med bil, båt, tåg, flygplan, cykel eller annat fordon
- skada på byggnad vid trafikolycka med fordon som omfattas av trafikskadelagen
- skada orsakad av att flygplan eller annat luftfartyg störtar eller att delar från dessa faller ned.

Försäkringen gäller inte för

- Skada på löseegendom i samband med deltagande i idrottstävling eller träning som professionell idrottsutövare. Med professionell idrottsutövare menas att minst ett prisbasbelopp av den förvärvsmässiga inkomsten under det år som skadan inträffade, kommer från den idrott som utövas.
- Skada på egendom vid downhillåkning.
- Skada på egendom vid hastighetskörning med motorfordon såsom exempelvis enduro, speedway och street race.
- Skada på byggnad till den del skadan är ersättningsbar genom trafikförsäkringen.

F.2.10 SKADA PÅ GLASRUTOR

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller när rutor av glas eller plast i ytterdörrar och ytterväggar i huset gått sönder.

Försäkringen gäller inte för

- skada på glas i inglasade altaner, uterum och liknande utrymmen
- skada på isolerglas som endast består i att rutorna blivit otäta
- skada på glas i växthus
- skada som har uppstått genom byggnads- eller sprängningsarbete.

F.2.11 SKADA ORSAKAD AV VILDA DJUR

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada på byggnad och löseegendom orsakad av vilda djur som tagit sig in i bostadshuset.

Försäkringen gäller inte för

- skada orsakad av råttor och möss
- skada orsakad av andra insekter än bin och getingar.

F.2.12 OLJESKADA PÅ TOMTMARK

Definition

Med tomtmark avser vi – utöver den definition som anges under avsnittet *D.2.1 Definition* – även grundvatten, vattentäkt, vattendrag, sjö eller annat vattenområde.

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada på tomtmark orsakad av olja som oberäknat strömmat ut ur den till bostadshuset för uppvärmning anslutna oljetanken. Vid sådan skada gäller försäkringen även för förlusten av oljan.

Försäkringen gäller inte för

- skada på den tank varifrån utströmningen skett, se dock avsnittet *F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner*
- skada som är en följd av normalt och beräknat spill
- skada som kan ersättas genom avsnitten *F Egendomsskador*, *G Ansvarsförsäkring* eller enligt reglerna i trafikskadelagen.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för oljeskada på tomtmark är – med ändring av vad som anges i avsnittet *D.2.2 Högsta ersättningsbelopp* – 570 000 kronor.

F.2.13 TRANSPORTSKADA VID FLYTTNING

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada genom plötslig och oförutsedd händelse under transport, det vill säga bilfärden, vid byte av ordinarie bostad inom Sverige. Flyttningen ska ske i egen regi.

Försäkringen gäller inte för

- skada vid flyttning utförd av transportföretag
- skada genom skavning eller bristfällig/olämplig emballering
- skada som kan ersättas genom annan försäkring
- stöld.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 175 000 kronor.

F 2.14 SKADA ORSAKAD AV ÄKTA HUSSVAMP

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för nödvändig sanering och reparation vid skada orsakad av äkta hussvamp vid

- invändig skada på bostadshus
- skada på löseegendom inomhus

Med äkta hussvamp menas *Serpula lacrymans* samt dess vilda form *Serpula himantoides*, som kan fastställas vid typbestämning av fruktkropp och mycel.

Reparation innebär att vi byter ut eller förstärker virke vars bärförmåga riskeras genom angreppet.

När försäkringen gäller

Försäkringen börjar gälla från godkänd besiktning eller senast sex månader efter avtalets begynnelse dag.

Om din försäkring inte gäller för äkta hussvamp framgår det av ditt försäkringsbrev.

Försäkringen gäller inte

- för angrepp som kan härledas till tiden innan försäkringen började gälla
- för angrepp på byggnadsdelar utomhus, till exempel balkonger, utomhustrappor, terrasser och uterum
- för angrepp på byggnad som är eller har varit ekonomibyggnad eller uthus
- för angrepp av andra rötsvampar och mögelsvampar än äkta hussvamp
- reparation av byggnadsdel som endast drabbats av missfärgning eller annan rent estetisk skada.

Besiktning

Vi har rätt att besiktiga hus som kan eller ska försäkras eller är försäkrade. Du måste då se till att vår eller av oss anlitad personal får tillträde för besiktning.

Särskilda aktsamhetskrav

- Ny-, till- och ombyggnadsarbeten ska utföras enligt de bygg- och branschregler samt tillverkarens råd och anvisningar som gäller vid byggnads- eller installationstillfället. Du ska inte använda virke som är eller kan misstänkas vara angripet av hussvamp.
- När du misstänker angrepp av hussvamp, till exempel vid synliga tecken på angrepp såsom missfärgningar, svamppåväxt (svamptrådar, fruktkropp), sporpulver eller golvsvikt måste du genast underrätta oss om detta och bereda vår eller av oss anlitad personal tillträde.

Nedsättning

Har du inte följt aktsamhetskravet kan ersättningen sättas ned, se avsnittet M.4 *Nedsättning av försäkringsersättning*.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 1 000 000 kronor, dock högst bostadshusets marknadsvärde omedelbart före skadan.

Är bostadshuset försäkrat med ett fast belopp (första risk) som är lägre än 1 000 000 kronor, är detta belopp den högsta ersättningen.

F.3 HUS UNDER UPPFÖRANDE, OM- ELLER TILLBYGGNAD

Försäkringen gäller

På samma sätt som försäkringen gäller för byggnad gäller den också för arbetsbodas, verktyg och material som är avsett att ingå i huset under den tid det är under uppförande, om- eller tillbyggnad. Förutsättningen är att du själv ska äga huset när det är färdigbyggt.

Om din försäkring omfattar lösegendom och lösegendom förvaras i annan bostad under byggnadstiden gäller försäkringen med högst försäkringsbeloppet, alternativt fullvärde om det anges på försäkringsbrevet, även på den adressen.

Begränsningar

- Vid stöld av verktyg och material gäller försäkringen endast om egendomen förvarats i låst utrymme och gärningsmannen har brutit sig in med våld.
- Försäkringen gäller inte för skada enligt avsnitten *F.2.2 Läckage* eller *F.2.7 Skada på installationer och hushållsmaskiner*, innan rörsystemen har provats och godkänts.

Försäkringen gäller inte för

- stormskada på verktyg och material som finns utomhus
- skadegörelse på arbetsbodas, verktyg och material.

Ansvarsförsäkring

Avsnittet *G Ansvarsförsäkring* gäller också för dig som byggherre när du utför byggnadsarbete för egen räkning.

Särskild självrisk

För skada orsakad enligt avsnittet *F.2.5 Storm, hagel och snötryck*, är självriskan 4 000 kronor, om huset inte hunnit få hela och täta väggar och tak. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

F.4 MERUTGIFTER OCH HYRESBORTFALL

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för merutgifter under längst 18 månader och hyresbortfall under längst ett år från skadedagen, när

- den bostad som anges i försäkringsbrevet *eller*
- den bostad som du avser att flytta till, enligt bindande avtal

blir helt eller delvis obrukbar till följd av sådan skada som omfattas av avsnitten *F Egendomsskador* eller *K.8 Allrisk Villa* om sådan finns tecknad.

Ersättning betalas för nödvändiga och skäliga merutgifter för logi och magasinering av försäkrat lösöre. Avdrag görs för inbesparade utgifter, till exempel uppvärmning och belysning.

Vid bostadsbyte gäller försäkringen från avtalad inflyttningsdag.

Högsta ersättningsbelopp

För hyresbortfall får du ersättning med det belopp som du enligt lag är skyldig att minska hyran med, högst 15 000 kronor per månad och totalt 150 000 kronor.

F.5 KRISFÖRSÄKRING

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för kostnad för behandling hos psykolog eller psykoterapeut om du drabbats av traumatiskt tillstånd till följd av

- att du utsatts för rån eller överfall
- stöld eller brand i bostaden på försäkringsstället.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för psykisk ohälsa som är en följd av skada eller förlust som

- drabbar dig i samband att du gjort dig skyldig till brottslig gärning som enligt svensk lag kan leda till dagsböter eller fängelse
- har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
- tillfogats dig av någon som omfattas av samma försäkring.

Högsta ersättningsbelopp

Försäkringen ersätter skälig kostnad för högst 10 behandlingar upp till maximalt 10 000 kronor i högst ett år efter att behandlingen inletts. Behandlingen ska ges i Sverige. Försäkringen gäller också för nödvändiga och skäliga resor i samband med behandlingen.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

G Ansvarförsäkring

G.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för dig som privatperson och alltså inte för något som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

Försäkringen gäller när någon, som inte omfattas av samma försäkring som du, kräver att du ska betala skadestånd för en person- eller sakskada som

- kan omfattas av försäkringen *och*
- överstiger självriskan *och*
- som du orsakat under försäkringstiden.

Begränsningar

Om du bara har din villa försäkrad omfattar försäkringen ansvar för dig endast som ägare till den försäkrade fastigheten.

När det gäller lantbruksfastighet omfattar försäkringen endast ansvar för dig som ägare till det bostadshus du bor i.

G.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE

- Till den del du tagit på dig ansvar utöver gällande skadeståndsrätt.
- För skada på egendom som du har hyrt, lånat, bearbetat eller reparerat (beträffande bostad, se avsnittet *G.4 Skada på hyrd eller lånad bostad*).
- För skada som du kan göras ansvarig för som ägare av annan fastighet eller som innehavare av annan tomträtt än den som anges i försäkringsbrevet eller som ägare av lägenhet utomlands,
- För skada som du kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av
 - motordrivet fordon då skadan uppkommit i följd av trafik med fordonet. Undantaget avser inte motordriven rullstol, åkgräsklippare eller elmotordrivet lekfordon som inte kan köras fortare än 6 km/tim.
 - vatten- eller luftfarkost. Undantaget avser inte windsurfingbräda, roddbåt, kanot, modellflygplan och isjakt.
- För skada som du orsakat uppsåtligt eller som uppstått i samband med att du utfört uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse. Undantaget tillämpas inte om skadan orsakats av barn under 12 år eller av någon med sådan psykisk störning som avses i 30 kap 6 § brottsbalken.

G.3 BARN UNDER FYRA ÅR

Barn under fyra år kan enligt svensk skadeståndsrätt normalt inte bli skadeståndsskyldiga. Försäkringen gäller dock för skada som orsakas av barn under fyra år om skadeståndsskyldighet skulle anses föreligga för ett äldre barn i samma situation.

Begränsning

Detta gäller bara i den mån skadan inte kan ersättas av någon annan.

G.4 SKADA PÅ HYRD ELLER LÅNAD BOSTAD

Försäkringen gäller för skada på byggnad om skadan uppstått genom

- brand eller explosion
- utströmning från
 - ledningssystem
 - kyl- eller frysanläggning,
 - akvarium eller vattensäng.

Har skadan uppstått på annat sätt omfattar försäkringen endast skada på

- vatten- och avloppssystem
- sanitetsgods
- glas i fönster och dörrar
- kyl- och frysskåp samt spis, torktumlare, disk- och tvättmaskin
- maskinella anordningar i tvättstuga utanför bostaden.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för skada på grund av slitage eller vanvård.

På resa

På resa gäller försäkringen för skada på tillfälligt hyrd eller lånad bostad och hotellrum utan begränsningen ovan. Även skada på inventarier i hotellrum eller i hyrd/lånad bostad omfattas.

G.5 DINA ÅTGÄRDER

Om du krävs på skadestånd ska du anmäla kravet till oss så snart som möjligt. Om du utan vår tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för oss.

Blir du stämmd eller blir det rättegång ska du genast underrätta oss om det och följa våra anvisningar, annars blir domen inte bindande för oss.

G.6 VÅRA ÅTGÄRDER

Om du krävs på ersättning för en skada som överstiger grundsjälvriskan och omfattas av försäkringen

- utreder vi om du är skadeståndsskyldig
- förhandlar vi med den som kräver skadestånd
- för vi din talan vid rättegång och svarar i så fall också för rättegångskostnaderna
- betalar vi det skadestånd som du är skyldig att betala.

G.7 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Vid varje skadetillfälle betalar vi högst 5 000 000 kronor. Detta gäller även om

- flera av dem som försäkringen gäller för är skadeståndsskyldiga
- flera skador har uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

H Rättsskyddsförsäkring

H.1 ALLMÄNT

H.1.1 Försäkringen gäller

För att försäkringen ska gälla krävs att

- tvisten omfattas av försäkringen, se avsnittet *H.2 Tvist*
- du företräds av ett ombud i tvisten, se avsnittet *H.3 Ombud*.

Begränsning

Om du bara har din villa försäkrad omfattar försäkringen rättsskydd bara för dig som ägare till den försäkrade fastigheten.

När det gäller lantbruksfastighet omfattar försäkringen rättsskydd bara för dig som ägare till det bostadshus du bor i.

H.1.2 Var försäkringen gäller

Du kan få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat

- inom Norden
- utom Norden när du varit på resa och tvisten gäller dig i din egenskap av resenär.

Försäkringen gäller även för dig som förare eller brukare av motorfordon, husvagn eller annat släpfordon, fritidsbåt eller windsurfingbräda som du tillfälligt lånat eller hyrt på din resa utanför Norden. Rättsskyddet gäller då även för sådana brottmål som anges i de allmänna motorfordons- respektive båträttsskyddsvillkoren.

H.1.3 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för dig i egenskap av privatperson.

H.1.4 När du ska ha haft försäkring

- Rättsskydd kan beviljas om försäkringen gäller när tvisten uppkommer och har gällt under en sammanhängande tid av två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits hos oss – om du tidigare har haft samma slags försäkring i annat bolag så får du tillgodoräkna dig den.
- Rättsskydd kan beviljas för tvist som uppkommer innan försäkringen varit gällande i två år om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.
- Om din försäkring upphört på grund av att försäkringsbehovet upphört kan du ändå beviljas rättsskydd under förutsättning att försäkringen varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

H.1.5 Preskription

Preskriptionstiden börjar löpa från den tidpunkt du anlitar ombud, se även avsnittet *M.8 Preskription*.

H.1.6 Återkrav

I den mån ersättning lämnats genom försäkringen övertar vi din rätt att kräva ersättning från motparten.

H.2 TVIST

H.2.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist:

- Som kan prövas som tvistemål av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen
- Som kan prövas av fastighetsdomstol, Statens VA-nämnd, miljödomstol, Mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstol. När det gäller prövning enligt miljöbalken omfattas endast tvister enligt 20 kap 2 § p.6 miljöbalken.

Med tvist avses inte brottmål och inte heller mål eller ärenden som handläggs enligt lag om domstolsärenden.

Begränsningar

- Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans än ovan (till exempel skiftesman, kronofogdemyndighet, arrende- eller hyresnämnd) betalas endast kostnader som har uppkommit efter sådan prövning.
- I tvist angående uppförande av byggnad betalas endast kostnader som uppkommer efter avtalad garantitids utgång. Denna begränsning gäller inte om entreprenören vägrar fullgöra sina kontraktssenliga skyldigheter efter slutbesiktning.

H.2.2 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för tvist:

- Som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3d § första stycket i rättegångsbalken, så kallat småmål, det vill säga tvister där värdet av vad som yrkas understiger ett halvt basbelopp. Beloppsbegränsningen gäller även tvist utomlands även om motsvarande bestämmelse saknas. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet.
- Med någon som du är eller har varit gift med, ingått registrerat partnerskap med eller varit sammanboende med enligt sambolagen. Försäkringen kan dock gälla för tvist om vårdnad, umgänge, underhåll till barn och barns boende, om tvisten uppkommer tidigast ett år efter det att äktenskapet, partnerskapet eller sammanboendet upphörde.
- Som har något samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.
- Som gäller pantsättning, borgensåtagande eller liknande åtagande av dig till förmån för någon i dennes förvärvsverksamhet.
- Som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning.
- Som gäller fordran eller anspråk som överlåtits på dig om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
- Som gäller skadestånd eller annat anspråk mot dig på grund av gärning som leder till att du misstänks eller åtalas för brott som kräver uppsåt för straffbarhet.
- Om du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad.
- Som gäller dig som ägare eller delägare till annan fastighet eller byggnad eller innehavare av annan tomträtt än den som anges i försäkringsbrevet eller som bostadsrättshavare.
- Som gäller dig som ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, vatten- eller luftfarkost (beträffande motorfordon, båt och windsurfingbräda utomlands, se avsnittet *H.1 Allmänt*).
- Angående så kallad timeshare (tidsdelat boende) eller liknande.

H.3 OMBUD

H.3.1 Krav på ombud

För att försäkringen ska gälla måste du företrädas av ett ombud i tvisten. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som svensk lag ställer på ett ombud och vara

1. advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå *eller*
2. annan person som uppfyller kravet på lämplighet.

Ombud, försäkrad och bolaget har rätt att, för sådant ombud som anges i punkt 2, begära rådgivande yttrande av lämpligheten enligt Svensk Försäkrings Prövningsförfarande beträffande Ombuds Lämplighet.

H.3.2 Prövning av arvode

Ombud enligt punkt 1 och bolaget har rätt att begära prövning i Ombudskostnadsnämnden rörande skäligheten av arvode och övriga kostnader. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

Ombud enligt punkt 2 har rätt att begära prövning i Nämnden för rättskyddsfrågor rörande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

H.3.3 Tvist utomlands

I tvist eller mål som handläggs utomlands måste ombudet även uppfylla motsvarande krav som det landets lag ställer på ombud.

H.4 KOSTNADER

H.4.1 Försäkringen gäller

Du kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäligen och du inte kan få dem betalda av motparten:

- Ombuds arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skäligen tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen fastställer vid ersättning till rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen.
- Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av ditt ombud.
- Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- Kostnader för medling enligt 42 kap 17 § i rättegångsbalken.
- Expeditionskostnader i domstol.
- Rättegångskostnader som du har ålagts att betala till motpart eller staten efter prövning av tvisten.
- Rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

Begränsningar

- Om domstol har prövat ombudsarvodet i ärendet betalar vi högst utdömt arvode.
- Ersättning lämnas inte om du i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning av motparten.
- Ersättning lämnas inte om skadestånd till dig får anses innefatta även kompensation för dina ombudskostnader.

H.4.2 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för kostnader

- för eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle eller andra omkostnader för dig eller annan försäkrad
- för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- för merkostnader som uppstår om du anlitar flera ombud eller byter ombud
- för ersättning till skiljemän
- i sådan tvist där prövningen av tvisten kan vänta till dess annat liknande mål har avgjorts (så kallat pilotmål).

H.5 SJÄLVRISK, HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP OCH BETALNINGSREGLER

H.5.1 Självrisk

Självrisken är 20 procent av kostnaderna, men lägst grundsjälvrisken eller den förhöjda självrisken.

H.5.2 Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar vid varje tvist högst 200 000 kronor. Endast *en* tvist anses föreligga om

- du och annan försäkrad står på samma sida
- flera tvister avser samma angelägenhet
- yrkandena stödjer sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter
- flera tvister, med en eller flera motparter, uppstår som direkt eller indirekt följd av fastighetsöverlåtelse.

Således kan en tvist anses föreligga även om yrkandena inte stödjer sig på samma rättsliga grund.

Om rättsskydd beviljas enligt den sista punkten i *H.1.4 När du ska ha haft försäkring*, tillämpas i stället den självrisk och det högsta ersättningsbelopp som gäller för motsvarande villahemförsäkring hos oss vid tiden för tvistens uppkomst.

H.5.3 Betalningsregel

Ersättning betalas till ditt eget ombud för dina egna ersättningsbara kostnader när ärendet slutredovisats till den del ersättningen inte har betalats till motparten efter verkställighet av dom eller liknande. Om du blir eller kan bli ersättningsskyldig till flera, har vi rätt att fördela återstående försäkringsersättning.

H.5.4 Ersättning à conto

Ersättning à conto förutsätter särskild prövning. Vi åtar oss utbetalning högst en gång var sjätte månad.

H.6 OM VI INTE ÄR ÖVERENS

Du har rätt att vid tvist om tolkning av försäkringsvillkor för rättsskyddsförsäkring begära prövning hos Nämnden för rättsskyddsfrågor. Ansökan om prövning i nämnden måste göras senast sex månader från det att vi lämnat slutligt besked i ärendet.

I Överfallsskydd

Detta skydd har du om din villahemförsäkring gäller för lösegendom.

I.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för dig som privatperson om du själv har utsatts för

- misshandel genom uppsåtligt fysiskt våld som inte är ringa
- sexualbrott enligt 6 kap 1–2, 3 § 2 st och 4–6 §§ brottsbalken.

Ersättning lämnas med ett fast ersättningsbelopp. Utöver det fasta ersättningsbeloppet kan du få ersättning för tandskadekostnader, medicinsk invaliditet och dödsfallsersättning.

Om någon närstående till dig dödas genom mord eller dråp lämnar vi anhörigersättning med ett fast belopp.

I.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE

Försäkringen gäller inte för skada som

- har inträffat i, eller har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
- har inträffat på resa till eller från arbetet
- är godkänd, eller kan godkännas som arbetsskada eller ersättas inom ramen för statligt personskadeskydd
- du har tillfogats av någon som också omfattas av denna försäkring
- du har tillfogats i samband med att du gjort dig skyldig till brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till dagsböter eller fängelse
- du har tillfogats i samband med aktivt deltagande i slagsmål, gängbråk, upplopp och liknande.

I.3 AKTSAMHETSKRAV

Du ska agera så att du undviker att utsätta dig för risken att skadas. Du ska till exempel inte

- själv tillgripa våld eller hot om våld,
- ge dig in i situationer där bråk uppstått eller hotar att uppstå
- uppträda provocerande i tal eller handling.

Observera att risken att skadas kan vara större om du själv eller människorna omkring dig är påverkade av alkohol eller andra berusningsmedel. Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskraven inte följts finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

I.4 ERSÄTTNINGSBELOPP

Brott	Ersättning, kr
Misshandel som inte är ringa	8 000
Misshandel med tillhyggen eller med upprepade sparkar mot liggande person eller misshandel i hemmet	12 000
Grov misshandel	30 000
Grov misshandel medförande livshotande skada	70 000
Våldtäkt	100 000
Våldtäkt mot barn under 15 år	150 000
Övriga sexualbrott enligt 6 kap 2, 3 § 2 st och 5-6 §§ brottsbalken	30 000

Ersättningen är schabloniserad och inkluderar kränkingsersättning, sveda och värk samt kostnader under akuttid.

Om du utsatts för upprepade brott av samma gärningsman, eller av en eller flera gärningsmän vid samma tillfälle, lämnas endast ett ersättningsbelopp.

I.5 TANDSKADA

Vid behov av tandläkarvård till följd av överfallet ersätts nödvändiga och skäligen kostnader för behandling som utförts av tandläkare och som omfattas av statligt tandvårdsstöd. För tandbehandling hos tandläkare som inte är ansluten till Försäkringskassan ersätter försäkringen den avgift du skulle ha haft om tandläkaren varit ansluten till Försäkringskassan. Behandling och arvode skall ha godkänts av oss i förväg. Ersättning lämnas för kostnader för behandling inom fem år från överfallet. Måste slutbehandlingen på grund av din ålder uppskjutas till senare tidpunkt, ersätts även kostnader för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att vi innan du fyllt 25 år godkänt den uppskjutna behandlingen. Slutbehandlingen måste sedan ske innan du fyller 30 år. Ersättning lämnas endast för en slutbehandling per skada.

Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när protesens skadades.

I.6 INVALIDITETSERSÄTTNING

Försäkringen gäller för medicinsk invaliditet.

Med medicinsk invaliditet menas en för framtiden bestående nedsättning av kroppens totala rörelse- och funktionsförmåga. Bedömningen görs utifrån vad som objektivt kan fastställas och utan hänsyn till yrke och fritidssysselsättning. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Försäkringen ersätter medicinsk invaliditet för bestående men orsakade av överfallsskadan.

Den medicinska invaliditetsgraden beräknas med tillämpning av Svensk Försäkrings vid tidpunkten för beräkningen gällande tabellverk. Rätt till invaliditetsersättning föreligger när skadan är läkt, normalt tidigast ett år efter skadedagen.

Ersättningsbeloppet räknas fram genom att procentsatsen motsvarande invaliditetsgraden multipliceras med kapitalbeloppet. Kapitalbeloppet är 15 prisbasbelopp. Det prisbasbelopp som gäller vid beräkningstillfället är det som ligger till grund för beräkningen. Kapitalbeloppet minskas med 5 procent för varje år från och med det att du fyllt 56 år. Minskningen upphör vid 71 års ålder då 20 procent återstår av det ursprungliga kapitalbeloppet.

I.7 ANHÖRIGERSÄTTNING

Om någon närstående till dig dödas genom mord eller dråp lämnar vi anhörigersättning till dig med 25 000 kronor.

Definition av närstående

Med närstående menar vi make, registrerad partner, sambo, föräldrar och barn. Syskon som du sammanbodde med vid dödsfallet räknas också in i denna krets.

I.8 DÖDSFALLSERSÄTTNING

Vid dödsfall till följd av mord eller dråp betalar vi till dödsboet ersättning för begravningskostnader med högst 25 000 kronor.

I.9 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta sammanlagda ersättningsbelopp för överfall, tandskada, medicinsk invaliditet och dödsfall vid varje skadetillfälle är ett totalbelopp om 1 000 000 kronor, även om flera personer som omfattas av försäkringen skadas.

I.10 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvisk.

J Skydd när du reser

Detta skydd har du om din villahemförsäkring gäller för lösegendom.

J.1 ALLMÄNT

J.1.1 Var och när försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen under de första 45 dagarna av resan. Villkoret i övrigt gäller också i tillämpliga delar i hela världen under de första 45 dagarna av resan. Kortare besök på hemorten medför inte att ny 45-dagarsperiod påbörjas.

Begränsning

Är du inte folkbokförd i Sverige gäller försäkringen enbart för skada som inträffat i Sverige.

Tjänsteresa

Avsnitten *J.3 Resestartskydd*, *J.4 Reseavbrott* och *J.5 Hemresa vid katastrof* gäller inte vid tjänsteresa. För övriga avsnitt gäller reseskyddet endast i den mån skadan inte omfattas av en tjänstereseförsäkring.

Krig och situationer när Utrikesdepartementet avråder

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig och krigsliknande situationer. Detsamma gäller för skador som har samband med händelser och oroligheter i länder eller områden dit Utrikesdepartementet avråder från att resa.

För skada som inträffat på resa utanför Sverige och som har samband med ovanstående situationer gäller dock försäkringen, utom för skada enligt avsnittet *I Överfallsskydd*,

- om skadan inträffat inom tre månader räknat från oroligheternas utbrott *och*
- du vistades i det drabbade området vid utbrottet *och*
- du inte deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller liknande.

J.1.2 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller, förutom för de personer som anges i avsnittet *A Var och för vilka försäkringen gäller*, även för dina barn under 18 år som inte bor hos dig men som följer med på resan.

Försäkringen gäller bara för dig som privatperson och inte för skada som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

J.1.3 Definitioner

Här definieras en del begrepp som används i denna försäkring:

Resa

Med resa menar vi här

- resa inom Norden med övernattnings utanför hemorten
- resa utanför Norden.

Sjukdom

Med sjukdom menas en sådan försämring av hälsotillståndet som inte är att betrakta som en olycksfallsskada.

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada menas kroppsskada som drabbar dig ofrivilligt genom plötslig yttre händelse. Olycksfallsskadan ska ha krävt läkarbehandling. Total hälseneruptur, vridvåld mot knä samt smitta på grund av fästingbett ersätts som olycksfallsskada.

Med olycksfallsskada jämställs skada på grund av förfrysning, värmeslag eller solsting. Sådan kroppsskada anses ha inträffat den dag den visar sig.

Med olycksfallsskada avses inte

- kroppsskada till följd av överansträngning, ensidig rörelse, förslitningsskada eller åldersförändringar (kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggsnitt, diskbråck och muskelbristning)
- skada som uppkommit genom vridvåld, om inte vridvåldet är orsakat genom en direkt yttre händelse (avser inte vridvåld mot knä)
- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterie, virus eller annat smittämne (avser inte smitta på grund av fästingbett)
- skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- sådant tillstånd som även om det konstaterats efter en olycksfallsskada enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallsskadan utan på sjukdom, åldersförändringar, lyte eller sjukliga förändringar.

Resekostnad

Med resekostnad menas det belopp som du betalat för resa, kost, logi, liftkort, green-fee, hyrbil, bokade arrangemang och utflykter som du inte kunnat utnyttja och som du inte kan få tillbaka från annat håll.

Medföljande medförsäkrad

Med medföljande medförsäkrad menas de personer som kan omfattas av försäkringen enligt avsnittet *J.1.2 Vem försäkringen gäller för*, och som du avser att tillbringa resan med.

Nära anhörig

Med nära anhörig menas make/maka/registrerad partner/sambo, barn, syskon, föräldrar och svärföräldrar, mor- och farföräldrar, svärson, svärdotter, barnbarn samt person som har vårdnad om anhörig inom din familj.

J.2 KOSTNADER I SAMBAND MED AKUT SJUKDOM OCH OLYCKSFALLSSKADA

J.2.1 Omfattning

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäligen kostnader i samband med akut sjukdom och olycksfallsskada som avser

- vårdkostnader enligt avsnittet J.2.2
- tandskadepkostnader enligt avsnittet J.2.3
- resekostnader enligt avsnittet J.2.4
- merkostnader enligt avsnittet J.2.5.

Försäkringen gäller inte för

- Kostnader för vistelse på hälso- och rehabiliteringshem och därmed förenade resor.
- Kostnader för privat sjukvård i Sverige.
- Kostnader som har samband med planerade operationer, kosmetiska behandlingar och ingrepp.
- Kostnader som är förorsakade av att fartyg eller flygplan på grund av din skada eller sjukdom måste ändra sin färdplan.
- Sjukdom som har orsakats av alkohol, sömnmedel, narkotiska medel eller missbruk av läkemedel.
- Skada som har samband med utövning av boxning eller annan kampsport där slag/sparkar ingår.
- Kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal, annan försäkring eller från kommun, landsting och staten.
- Kostnader som kan ersättas av allmän försäkringskassa om du varit ansluten.
- Den som fyllt 16 år vid deltagande i
 - boxning eller annan kampsport där slag/sparkar eller motsvarande ingår
 - tävling eller träning med motorfordon
 - sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare. Med professionell idrottsutövare menas att minst ett prisbasbelopp av den förvärvsmässiga inkomsten under det år som skadan inträffade, kommer från den idrott som utövas.

Begränsningar

- Försäkringen ersätter inte kostnader som beror på att vårdbehov förelåg eller kunnat förutses redan då resan startade. Blir hälsotillståndet akut försämrat under resan och det inte gått att förutse detta får du ersättning för de kostnader som försämringen medfört.
- Vid olycksfallsskada i samband med flygning gäller försäkringen endast om du varit passagerare.
- Försäkringen ersätter inte kostnader som uppkommit på grund av att kroppsfel (sjukdom, sjukliga förändringar eller lyte) förelåg när olycksfallsskadan inträffade.
- Vid graviditet lämnas ersättning om hälsotillståndet blir akut försämrat. Försäkringen gäller inte för kostnader som har samband med normal graviditet och förlossning.

J.2.2 Vårdkostnader

Försäkringen gäller för

- kostnader som du har under resan utanför hemorten för vård utförd av behörig läkare, sjukhusvård och behandling som läkaren föreskriver
- kostnader för läkarintyg och andra handlingar som vi behöver för att reglera skadan.

Vi avgör i samråd med SOS International om vård ska ske i vistelselandet eller i Sverige.

Begränsningar

- Kostnader för vård och behandling vid akut sjukdom ersätts inom 60 dagar från första läkarbesöket under resan.
- Vid olycksfallsskada är ersättningstiden maximerad till 60 dagar från olycksfallstillfället.

J.2.3 Tandskadekostnader

Försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för tillfällig behandling hos tandläkare under resan med högst 3 500 kronor vid akuta tandbesvär.

J.2.4 Resekostnader

Försäkringen gäller för

- Kostnader för resor utanför hemorten när du behöver uppsöka läkare eller sjukhus för vård och behandling. Reser du med egen bil beräknas bilkostnaden enligt landstingets regler för bilersättning per mil.
- Kostnader för att vid dödsfall utanför hemorten transportera den avlidne till hemorten i Sverige. Nödvändiga kostnader för transportens genomförande samt merkostnad för medföljande medförsäkrads hemresa ersätts också. Istället för hemtransport kan vi betala kostnaderna för begravning på platsen, om inte denna kostnad överstiger hemtransportkostnaden.
- Kostnader för högst två nära anhörigas resa från Sverige och åter samt merkostnader för kost och logi, om du blir sjuk eller råkar ut för olycksfallsskada vid resa utomlands och läkare bedömer tillståndet som livshotande. Detsamma gäller vid dödsfall utomlands när begravning äger rum på platsen.

Kostnader och färdsätt vid dödsfall och för nära anhöriga ska på förhand godkännas av SOS International eller oss.

Begränsning

Måste du åka hem för vård eller behandling betalar vi inte kostnaden för återresa till den plats där resan avbröts.

J.2.5 Merkostnader

Försäkringen gäller för

- Nödvändiga och skäligena merkostnader för kost och logi som uppstått för dig och medföljande medförsäkrade på grund av akut sjukdom eller olycksfallsskada. Förutsättningen är att sjukdomen eller olycksfallsskadan enligt intyg från behörig läkare medfört att din restid förlängts eller att du tvingats ändra boendeform.
- Nödvändiga och skäligena merkostnader för resa om du på grund av sjukdom eller olycksfallsskada måste återvända till hemorten i Sverige på annat sätt än som planerats eller för att senare ansluta till den fortsatta resan. Färdsättet ska vara föreskrivet av läkare efter samråd med SOS International.

Begränsning

Merkostnader för kost och logi lämnas under längst 60 dagar från första läkarbesöket.

J.3 RESESTARTSKYDD

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du missar en på förhand bokad och betald utresa från Norden eller hemresa till Norden på grund av en plötslig och oförutsedd händelse. Förutsättningen är att du påbörjat resan till utresans/hemresans utgångspunkt och i så god tid att du under normala förhållanden skulle ha hunnit boka in dig och ditt bagage i enlighet med vad som krävs av researrangör och transportföretag.

Du får ersättning för skäligena merkostnader som uppstår för att du ska kunna ansluta dig till resan. Om det vid utresan inte går att ordna så att du kan ansluta dig betalar vi istället merkostnader för hemresa och reseavbrott.

Begränsning

Försäkringen ersätter inte kostnad som du kan återfå från researrangör eller transportföretag.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar för merkostnader högst 5 000 kronor per försäkrad. Reseavbrott ersätts i längst 45 dagar och med högst 500 kronor per försäkrad och dag, se avsnittet *J.4.3 Beräkning av ersättning och högsta ersättningsbelopp*.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

J.4 RESEAVBROTT

J.4.1 Akut sjukdom eller olycksfallsskada

Försäkringen gäller

Om du på grund av akut sjukdom eller olycksfallsskada

- ordinerar vila i mer än fyra av resans dagar *eller*
- läggs in på sjukhus för vård över natt *eller*
- måste avbryta resan och åka hem i förtid.

För att du ska ha rätt till ersättning krävs ett läkarintyg utfärdat av behandlande läkare på resmålet. Av läkarintyget ska framgå diagnos, ordination och antal sjukdagar. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Saknas ordination om vila i läkarintyget beräknar vi antalet sjukdagar vid sjukdom enligt följande schablon:

- förkylning/övre luftvägsinfektion med feber – högst 3 dagar vila
- magbesvär – högst 3 dagar vila
- halsont med feber – högst 3 dagar vila
- influensa – högst 4 dagar vila
- bihåleinflammation med feber – högst 3 dagar vila
- öroninflammation med feber – högst 3 dagar vila
- lunginflammation – högst 4 dagar vila.

Hemresa i förtid ska i förväg godkännas av SOS International eller av oss.

Du får ersättning för reseavbrott för de dagar du inte kunnat utnyttja resan. Vi betalar också reseavbrott till en (1) medföljande medförsäkrad.

Undantag och begränsningar

- Försäkringen gäller med de undantag och begränsningar som anges i avsnittet *J.2.1 Omfattning*.
- Reseavbrott ersätts inte om vårdbehov förelåg eller kunnat förutses redan då resan startade.

J.4.2 Om något allvarligt har hänt hemma

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller när du tvingas avbryta resan på grund av att

- nära anhörig har blivit allvarligt sjuk eller råkat ut för svårare olycksfallsskada och läkare bedömt tillståndet som livshotande
- nära anhörig avlidit
- väsentlig skada har drabbat din privata egendom genom oförsedd händelse.

Du får ersättning för merkostnader för omedelbar återresa till hemorten med transportmedel i reguljär trafik och reseavbrott. Hemresan ska i förväg godkännas av SOS International eller av oss. Ersättning lämnas också för merkostnader och reseavbrott till medföljande medförsäkrade.

Begränsning

Vid dödsfall eller när väsentlig skada drabbat din egendom får du bara ersättning om du kommer hem minst 48 timmar före den planerade hemkomsten.

J.4.3 Beräkning av ersättning och högsta ersättningsbelopp

Beräkning av ersättning

Du får ersättning med så stor del av resekostnaden som svarar mot förhållandet mellan antalet utnyttjade dagar och resans totala antal dagar enligt uppgjorda resplaner, resdagar inräknade.

Exempel: Din resa på totalt 10 dagar har kostat 10 000 kronor. Du måste avbryta resan efter sju dagar. Du får då ersättning för tre av tio dagar, max 500 kronor per dag, det vill säga totalt 1 500 kronor.

Företas resan med bil räknas dessutom som resekostnad en milersättning enligt landstingets regler för bilersättning per mil för närmaste färdväg från resans start till platsen där resan avbryts och åter.

Begränsning

Från ersättningen drar vi av den återbetalning som du kan få av researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar högst 500 kronor per försäkrad och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

J.4.4 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

J.5 HEMRESA VID KATASTROF

J.5.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga merkostnader för omedelbar hemresa till Sverige om du omedelbart måste avbryta din utlandsresa i förtid på grund av att det

- har uppstått en naturkatastrof
- har inträffat en terrorhandling
- har uppstått krig.

Försäkringen gäller också för förlust av resgods som konfiskerats eller som du tvingats lämna kvar på grund av evakueringen.

J.5.2 Begränsningar

- Händelsen ska ha inträffat på det resmål där du befinner dig och ha ägt rum under resan.
- Händelsen ska ha fått till följd att Sveriges Utrikesdepartement avråder från resor till det aktuella området.
- I område som drabbats av krigsutbrott gäller försäkringen inom tre månader räknat från oroligheternas utbrott om du vistades i det drabbade området vid utbrottet och du inte har deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller liknande.

J.5.3 Försäkringen gäller inte för

- outnyttjad resekostnad enligt avsnittet *J.4 Reseavbrott*
- kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal, annan försäkring eller från kommun, landsting och staten.

J.5.4 Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar högst 10 000 kronor per försäkrad.

K Tilläggsförsäkringar

Här följer en redogörelse för våra tilläggsförsäkringar. De ska särskilt anges i ditt försäkringsbrev för att gälla. Om inget annat anges gäller reglerna under A, B, C, D, E, F, J och M även för tilläggsförsäkringarna.

K.1 Allrisk löseegendom

K.1.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för skada på eller förlust av lösöre och värdehandlingar (se avsnittet *D.3 Löseegendom*) genom plötslig och oförutsedd händelse. Den händelse som utlöst skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt). Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).

K.1.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR

- skada på eller förlust av pengar
- skada på eller förlust av djur eller cykel
- skada på modellflygplan
- förlust av stöldbegärlig egendom eller värdehandlingar som förvaras i garage, uthus, förrådsutrymme eller utomhus
- skada som består i slitage eller förbrukning
- skada orsakad av djur
- skada på egendom vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring.

K.1.3 ELEKTRONIKFÖRSÄKRING

Vid ersättningsbar skada enligt avsnitten *F Egendomsskador* och *K.1 Allrisk Löseegendom* gäller förmånligare värderingsregler för

- datorer och datautrustning
- apparater för ljud- eller bildåtergivning
- kameror.

Egendom som är högst två år gammal ersätts med 100 procent av dagens nypris, dock högst det pris du betalade för egendomen vid inköpet. Från två år görs åldersavdrag enligt avsnittet *E.4 Värdering av skada på löseegendom*.

Nyprisersättning gäller inte för

- mobiltelefoner, smarttelefoner och liknande.

K.1.4 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Försäkrad egendom	Belopp, kr
Lösöre	50 000
Varav värdehandlingar	5 000

Ersättningsbeloppen kan aldrig gälla utöver de belopp som anges i tabellen under *D.3.2 Högsta ersättningsbelopp*.

K.1.5 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna om den är högre.

K.2 Allrisk för angivna värdeföremål

K.2.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för skada på eller förlust av de föremål som särskilt anges i försäkringsbrevet – genom plötslig och oförutsedd händelse. Den händelse som utlöst skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt). Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).

Försäkringen gäller i hela världen och utan den begränsning i tid (45 dagar) som annars gäller vid resa.

K.2.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR

- förlust av egendom som förvaras i förrådsutrymme
- skada som består i slitage eller förbrukning
- skada på egendom vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring
- skada orsakad av djur.

K.2.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp anges i försäkringsbrevet. Beloppet ändras inte i takt med penningvärdet utan du måste själv anmäla ändringar.

K.2.4 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna om den är högre.

K.3 Mynt-, sedel- eller frimärkssamling

K.3.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för skada på eller förlust av mynt-, sedel- eller frimärkssamling, som har inträffat

- i den bostad som anges i försäkringsbrevet eller i bankfack *och*
- genom sådan händelse som anges i *F Egendomsskador*.

K.3.2 FÖRTECKNING

En förteckning ska föras kontinuerligt och hållas skild från samlingen så att den inte förloras samtidigt med den.

Förteckningen ska innehålla sådan beskrivning av objekten som normalt ligger till grund för värdering, såsom valör, årtal, kvalitet etc.

K.3.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp för samlingar, se avsnittet *D.3.2 Högsta ersättningsbelopp*, är höjt med det belopp som anges i försäkringsbrevet. Beloppet ändras inte i takt med penningvärdet utan du måste själv anmäla ändringar.

K.3.4 SÄRSKILDA AKTSAMHETSKRAV

Om det anges i försäkringsbrevet ska du förvara samlingen i låst värdeskåp av viss typ och förvara nyckeln oåtkomlig för obehörig. Detta gäller utöver de aktsamhetskrav som anges i avsnittet *B Aktsamhetskrav*.

Bestämmelser för hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskravet inte är uppfyllt finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

K.3.5 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna om den är högre.

K.4 Privatelycksfall

K.4.1 OMFATTNING

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för olycksfallsskada hela dygnet under såväl fritid som arbetstid. Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader samt vid medicinsk invaliditet och dödsfall.

Definitioner

Med olycksfallsskada menas kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse.

Olycksfallsskadan ska ha krävt läkarbehandling. Total hälseneruptur, vridvåld mot knä samt smitta på grund av fästingbett ersätts som olycksfallsskada.

Med olycksfallsskada jämställs skada på grund av förfrysning, värmeslag eller solsting. Sådan kroppsskada anses ha inträffat den dag den visar sig.

Med olycksfallsskada avses inte

- kroppsskada till följd av överansträngning, ensidig rörelse, förslitningsskada eller åldersförändringar (kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggsnitt, diskbråck och muskelbristning)
- skada som uppkommit genom vridvåld, om inte vridvåldet är orsakat genom en direkt yttre händelse (avser inte vridvåld mot knä)
- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterie, virus eller annat smittämne (avser inte smitta på grund av fästingbett)
- skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- sådant tillstånd som även om det konstaterats efter en olycksfallsskada enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallsskadan utan på sjukdom, åldersförändringar, lyte eller sjukliga förändringar.

Var försäkringen gäller

Var försäkringens olika avsnitt gäller	
Avsnitt	Område
Vård-, tandskade- och resekostnader, se K.4.2	Sverige
Kostnad för kläder, glasögon och hjälpmedel, se K.4.2	Sverige
Invaliditets-, ärr- och dödsfallsersättning, se K.4.3, K.4.4 och K.4.5	Hela världen

Försäkringen gäller utan den begränsning i tid (45 dagar) som annars gäller vid resa.

Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer vars namn och personnummer särskilt anges i försäkringsbrevet under förutsättning att de är bosatta på försäkringsstället.

Försäkringen gäller inte för

- Medicinsk invaliditet för tandförlust och tandskada.
- Kostnad som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal, annan försäkring eller från kommun, landsting eller stat.
- Kostnad som kan ersättas av allmän försäkringskassa om den försäkrade varit ansluten.
- Den som fyllt 16 år vid deltagande i
 - boxning eller annan kampsport där slag/sparkar eller motsvarande ingår
 - tävling eller träning med motorfordon
 - sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare. Med professionell idrottsutövare menas att minst ett prisbasbelopp av den förvärvsmässiga inkomsten under det år som skadan inträffade, kommer från den idrott som utövas.

Begränsningar

- Försäkringen gäller inte för merkostnader som uppkommit på grund av att kroppsfel (sjukdom, sjukliga förändringar eller lyte) förelåg när olycksfallsskadan inträffade.
- Kostnader för vård, tandskador och resor samt ersättning för förstörda kläder och glasögon ersätts med sammanlagt högst 10 000 kronor om den försäkrade fyllt 65 år vid skadetillfället.
- Ersättningstiden för kostnader är maximerad till fem år från det olycksfallsskadan inträffade.

Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna om den är högre. Ersättning enligt avsnitten *K.4.3 Invaliditetsersättning*, *K.4.4 Ersättning för vanprydande ärr* och *K.4.5 Dödsfallsersättning* lämnas utan avdrag för självrisk.

K.4.2 KOSTNADER I SAMBAND MED OLYCKSFALLSSKADA

Vårdkostnader

Försäkringen gäller för kostnader för

- vård utförd av behörig läkare och behandling som läkaren föreskriver
- läkarintyg och andra handlingar som vi behöver för att reglera skadan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för avgift eller kostnad för sjukhusvård.

Begränsningar

- Kostnader för vård eller behandling på privat sjukhus ersätts inte.
- Om definitiv medicinsk invaliditet har betalats ut lämnas ingen ytterligare ersättning för vård- och resekostnader för den olycksfallsskadan.

Tandskadekostnader

Försäkringen gäller för:

- Behandling som har utförts av tandläkare. Behandling och arvode måste godkännas av oss i förväg, om det inte är nödvändig akutbehandling.
- Implantatbehandling inom ramen för utbyte av ersättningsberättigande tandvårdsstöd.

Måste slutbehandlingen på grund av den försäkrades ålder uppskjutas till en senare tidpunkt än fem år efter olycksfallsskadan lämnar vi också ersättning för den uppskjutna behandlingen dock längst fram till 25-årsdagen och under förutsättning att vi har godkänt behandlingen.

Har vi ersatt slutbehandling av tandskadan lämnas inte ytterligare ersättning för den skadan. Ersättning kan dock lämnas om försämring inträtt som inte var förutsägbar vid slutbehandlingen och beror på olycksfallsskadan.

Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när protesen skadades.

Begränsningar

- Om försäkrad vid olycksfallsskadan har förändringar på tänderna och därmed ett tandbehandlingsbehov vad avser de skadade tänderna, äger vi rätt att i skälig omfattning helt eller delvis sätta ned ersättningen.
- Försäkringen gäller inte för skada på grund av tuggning och bitning.

Resekostnader

Försäkringen gäller för:

- Kostnader för resor när den försäkrade behöver uppsöka läkare eller sjukhus för vård och behandling. Ersättning lämnas med högst den egenavgift som tillämpas inom hemlandstinget.
- Merkostnader om läkare föreskriver särskilt transportmedel för att den försäkrade ska kunna ta sig till och från arbetsplats eller skola under behandlingstiden.

Ersättning för kläder och glasögon

Försäkringen gäller för kläder, glasögon, hjälm, hörapparat och andra handikapphjälpmedel som du bar och som skadades i samband med olycksfallsskadan. Olycksfallsskadan ska ha krävt läkarbehandling. Högsta ersättningsbelopp är 5 000 kronor. För ersättning se avsnittet *E Värderings- och ersättningsregler*.

K.4.3 INVALIDITETSERSÄTTNING

Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet menas för framtiden bestående nedsättning av den skadades kroppsfunction på grund av olycksfallsskada. Hänsyn tas endast till sådan nedsättning som objektivt kan fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk och förlust av sinnesfunction eller inre organ. Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt i skadad kroppsdel frånräknas motsvarande medicinska invaliditetsgrad. Den totala invaliditetsgraden begränsas till 100 procent på grund av olycksfallsskada.

Gradering av invaliditet

Den medicinska invaliditeten bestäms enligt det medicinska tabellverk som fastställts av Svensk Försäkring och var gällande vid skadetillfället.

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana skador och symtom som objektivt kan fastställas.

Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga minskats. Om den förlorade kroppsdelens ersätts av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande av protesfunktionen.

Rätt till invaliditetsersättning

Du har rätt till invaliditetsersättning om minst ett år har förflutit från skadetillfället. Behandling inklusive medicinsk rehabilitering ska ha avslutats.

Den definitiva invaliditetsgraden ska fastställas snarast möjligt, men kan skjutas upp så länge det är nödvändigt enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till de rehabiliteringsmöjligheter som finns.

Ersättningsbelopp

När ersättningen för den medicinska invaliditeten beräknas utgår vi från kapitalbelopp enligt följande tabell:

Ersättningsbelopp för medicinsk invaliditet		
	Kapitalbelopp, kr	
	Invaliditetens omfattning	
	Mindre än 50 %	50 % eller mer
Upp till 55 år	350 000	700 000
56 år	332 500	665 000
57 år	315 000	630 000
58 – 64 år	Minskas med ytterligare 5 % per år	
65 år	175 000	175 000
66 år	166 250	166 250
67 år	157 500	157 500
68 – 80 år	Minskas med ytterligare 5 % per år	
81 år	35 000	35 000

Exempel: Den medicinska invaliditeten har fastställts till 20 procent. Ersättningen blir då 20 procent av 350 000 kronor = 70 000 kronor.

Ålderstrappa: Kapitalbeloppet minskas med 5 procent då den försäkrade fyller 56 år och därefter varje år med ytterligare 5 procent.

Om den försäkrade fyllt 65 år vid olycksfallsskadan beräknas ersättningen för alla invaliditetsgrader på ett kapitalbelopp av 175 000 kronor. Detta kapitalbelopp minskas med 5 procent när den försäkrade fyller 66 år och därefter varje år med ytterligare 5 procent. Minskningen upphör vid 81 års ålder då den högsta ersättningen är 35 000 kronor.

Vänteersättning

Om den definitiva invaliditetsgraden inte kan fastställas tolv månader efter skadan betalar vi vänteersättning fram tills invaliditetsgraden har fastställts. Vänteersättning beräknas utifrån en preliminär invaliditetsgrad – den som skadan minst bedöms ge upphov till. Denna fastställs för ett år i taget från och med tolv månader efter skadetillfället.

Vänteersättning för ett år är 6 procent av den invaliditetsersättning som motsvarar den för ersättningsåret fastställda invaliditetsgraden. Utbetalning görs kvartalsvis i förskott.

Exempel: Den preliminära invaliditetsgraden för året bestäms till 20 procent. Om detta hade varit den definitiva invaliditetsgraden skulle din slutliga ersättning bli 20 procent av 350 000 kronor = 70 000 kronor. Din vänteersättning för året blir då 6 procent av 70 000 kronor = 4 200 kronor.

Om dödsfall inträffar gör vi slutreglering genom utbetalning av ett engångsbelopp beräknat efter den invaliditetsgrad som låg till grund för vänteersättning.

K.4.4 ERSÄTTNING FÖR VANPRYDANDE ÄRR

Rätt till ersättning inträder först efter avslutad behandling och sedan ärret eller den kosmetiska defekten bedömts vara kvarstående för framtiden, dock tidigast två år från det att olycksfallsskadan inträffade.

En förutsättning för ersättning är att olycksfallsskadan krävt läkarbehandling. Ersättningens storlek beräknas på försäkringsbeloppet 350 000 kronor enligt en särskild vid utbetalningstillfället gällande ärrtabell.

K.4.5 DÖDSFALLSERSÄTTNING

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om olycksfallsskadan leder till dödsfall inom tre år. Försäkringsbeloppet utbetalas till den försäkrades dödsbo.

Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet är 40 000 kronor.

K.5 Småbåtsförsäkring

K.5.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

För skada eller förlust genom plötslig och oförutsedd händelse på de båtar och windsurfingbrädor som du äger och som endast är avsedda för privat bruk. Båten får ha en utombordsmotor med max effekt 10 hkr och/eller en segelyta om högst 10 kvm. I försäkringen ingår också utrustning avsedd för båten. Försäkringen gäller i Norden.

Begränsning

Bockar, vagnar, stöttor, uppläggningsmaterial och oregistrerad båtagn ersätts bara vid brandskada och med sammanlagt högst 5 000 kronor.

K.5.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR

- uthyrningsbåtar, modellbåtar, plastade träbåtar, husbåtar, vattenskotrar eller kanoter avsedda för tävlingsbruk
- skada som uppkommit under tävling
- skada som orsakats av nederbörd, frysning, is, mögel eller djur
- skada som endast består i nedsmutsning, missfärgning eller repor i båtens ytskikt
- skada enbart genom att batterisyra har runnit ut
- skada på enbart motor och backslag till följd av
 - felaktig hantering, skötsel, reparation eller bristande underhåll
 - vatten eller fukt i dessa
 - felaktigt eller förorenat bränsle
 - bristande smörjning
 - kortslutning, överhettning eller materialfel
 - igensatta vattenintag eller ledningar
- skada på eller förlust av utombordsmotor eller mast som har tappats, lossnat eller glidit loss från båten.

K.5.3 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp är 40 000 kronor. För windsurfingbräda är det högsta ersättningsbeloppet 20 000 kronor per bräda inklusive utrustning, sammanlagt högst 40 000 kronor. Utöver högsta ersättningsbeloppet gäller försäkringen för

- provisorisk reparation som har varit nödvändig för att rädda båten ur uppenbart nödläge
- skälig verifierad kostnad för nödvändig bärgning och för förflyttning av båten från haveriplatsen till av oss godkänd reparationsplats eller annan plats.

K.5.4 SÄRSKILDA AKTSAMHETSKRAV

Gällande	Att följa
Båt	<ul style="list-style-type: none">• Båten ska vara i sjövärdigt skick och ägnas normalt underhåll och tillsyn samt hållas länsad.• När båten är förtöjd ska den klara vind och sjö som kan förekomma på platsen.• När båten är uppställd på land ska det vara på betryggande avstånd från sjön med hänsyn till svallsjö och extremt högvatten samt ändamålsenligt surrad och stöttad.• När båten förvaras på släpfordon ska detta vara låst med av oss godkänt kulkopplingslås, fastlåst med kätting och hänglås lägst stöldskyddsklass 3 eller inlåst i utrymme som endast du disponerar.
Utombordsmotor	<ul style="list-style-type: none">• Utombordsmotor som är monterad på båten ska vara låst vid båten med godkänt motorlås eller låsanordning, lägst stöldskyddsklass 3. Om tillverkaren så anvisar ska motorn vara fastbultad.• Utombordsmotor som inte är monterad på båten ska den förvaras i låst utrymme som endast du disponerar.• Vid vinterförvaring på land ska utombordsmotor förvaras i annat låst utrymme än i eller på båten.
Båttillbehör	<ul style="list-style-type: none">• Båttillbehör ska vara fastmonterade, förvaras inlåsta i båten eller vara inlåsta i annat utrymme som endast du disponerar.
Windsurfingbräda	<ul style="list-style-type: none">• Windsurfingbräda ska förvaras i låst utrymme eller på annat sätt förvaras betryggande eller vara låst på specialtillverkat takräcke som är fastlåst på bilen.

Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskravet inte följts finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

K.5.5 VÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER

Vi har rätt att avgöra om båten ska repareras, om den ska ersättas med likvärdig båt eller om skadan ska betalas kontant. Vid *totalskada* får du ersättning med båtens marknadsvärde omedelbart före skadan, det vill säga anskaffningskostnaden för en likvärdig båt. Vid *delskada* görs åldersavdrag från dagens nyanskaffningsvärde för motsvarande delar eller utrustning enligt följande tabell.

Åldersavdrag enligt regler för delskada			
Del	Antal år utan avdrag	Därefter minskning per år i procent	Max avdrag i procent
Komplett motor, backslag	2		
• de följande tre åren		10	
• därefter		5	80
Delar till motor, backslag	2		
• de följande tre åren		10	
• därefter		5	50
Mast/bom och rigg av aluminium	5	3	80
Mast/bom och rigg av kolfiber, trä och liknande	1		
• de följande tre åren		10	80
• därefter		5	80
Segel av Dacron eller liknande	2		
• de följande tre åren		10	
• därefter		5	80
Segel av Kevlar, Mylar eller liknande	1	20	80
Elektronisk utrustning	2		
• de följande tre åren		10	80
• därefter		5	80
Kapell, sprayhood, presenning, batteri	2	15	80
Övrig utrustning	2	20	80

K.5.6 ANSVAR OCH RÄTTSSKYDD

Försäkringen omfattar ansvar och rättsskydd för dig som ägare, brukare eller förare av den försäkrade båten. De undantag i avsnitten *G Ansvarsförsäkring* och *H Rättsskyddsförsäkring* som säger annat gäller således inte. I övrigt gäller försäkringen enligt villkoren för *G Ansvarsförsäkring* och *H Rättsskyddsförsäkring*.

K.5.7 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk.

K.7 Utökat reseskydd

K.7.1 ALLMÄNT

Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller, förutom för de personer som anges i avsnittet *A Var och för vilka försäkringen gäller*, även för dina barn under 18 år som inte bor hos dig men som avser att följa med på resan.

Undantag

Försäkringen gäller inte vid tjänsteresa.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Notera att avsnittet *J Skydd när du reser* gäller med självrisk.

K.7.2 AVBESTÄLLNINGSSKYDD

Försäkringen gäller

Om du före avresan från hemorten i Sverige tvingas avbeställa en resa på grund av att

- du, din medresenär som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål, nära anhörig till dig eller person som du skulle besöka på resan, drabbats av akut sjukdom, olycksfallsskada eller dödsfall
- din privata egendom skadats väsentligt genom plötslig och oförutsedd händelse.

Begränsning

Försäkringen gäller endast om researrangemanget avbeställs omgående efter att avbeställningsorsaken blir känd.

Försäkringen gäller inte

- Vid olycksfall eller sjukdom som fanns eller var känd redan när resan bokades. Försäkringen gäller om hälsotillståndet blivit akut försämrat och det inte gått att förutse detta.
- Vid sjukdom orsakad av användande av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotika, eller missbruk av läkemedel.
- Om resan beställts mot läkares avrådan.
- Om resan kan ersättas genom annan försäkring.

Ersättningsregler

Ersättning lämnas för betalda kostnader för resa, kost, logi, liftkort, green-fee, hyrbil och bokade arrangemang och utflykter, som du inte kan få tillbaka från researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande.

Ersättning lämnas inte till avlidens dödsbo.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 45 000 kronor per försäkrad. Om flera som omfattas av försäkringen ska delta i samma resa, är det sammanlagda högsta ersättningsbeloppet 75 000 kronor.

Intyg

Vid sjukdom och olycksfallsskada krävs läkarintyg och andra handlingar som kan ha betydelse för vår bedömning och som bekräftar att resan inte kan genomföras.

K.7.3 PERSONFÖRSENING

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du inte kan fullfölja din påbörjade resa som planerat på grund av att det allmänna färdmedlet, som du reser med, blir försenat eller inställt. Blir du försenad mer än åtta timmar får du ersättning med 1 000 kronor. Efter 36 timmars försening får du ersättning med ytterligare 2 000 kronor.

Begränsning

Du kan inte få ersättning enligt detta avsnitt om du får ersättning enligt avsnittet *J.3 Resestartskydd*.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 3 000 kronor per försäkrad.

K.7.4 BAGAGEFÖRSENING

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om ditt bagage blir försenat. Kommer bagaget till resmålet mer än 8 timmar senare än du, får du ersättning med 1 000 kronor per kolli. Efter 36 timmars försening får du ersättning med ytterligare 1 000 kronor.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte om bagaget blir försenat på hemresan.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 2 000 kronor per kolli och högst 10 000 kronor sammanlagt.

K.7.5 RESESTARTSKYDD

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller med samma förutsättningar som anges i avsnittet *J.3 Resestartskydd*.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar merkostnader med högst 15 000 kronor per försäkrad. Reseavbrott ersätts i längst 45 dagar och med högst 1 000 kronor per försäkrad och dag. Beloppen gäller inklusive den ersättning du kan få enligt avsnittet *J.3 Resestartskydd*.

K.7.6 RESEAVBROTT

Akut sjukdom eller olycksfallsskada

Försäkringen gäller med samma förutsättningar som anges i avsnittet *J.4.1 Akut sjukdom eller olycksfallsskada*, men utan karens på fyra dagar. Du och medföljande medförsäkrade får ersättning för reseavbrott för det antal dagar som du eller medresenär på grund av akut sjukdom eller olycksfallsskada

- ordinerar vila *eller*
- läggs in på sjukhus för vård över natt *eller*
- måste avbryta resan och åka hem i förtid.

Om något allvarligt hänt hemma

Försäkringen gäller under samma förutsättningar som anges i avsnittet *J.4.2 Om något allvarligt hänt hemma*, med den skillnaden att både du och medföljande medförsäkrade får ersättning för reseavbrott och merkostnader när du eller medresenär tvingas avbryta resan på grund av att

- nära anhörig blivit allvarligt sjuk, råkat ut för svårare olycksfallsskada eller avlidit
- väsentlig skada drabbat din eller medresenärs privata egendom genom oförutsedd händelse.

Undantag och begränsningar

För reseavbrott gäller försäkringen med de undantag och begränsningar som anges i avsnittet *J.2.1 Omfattning*.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar högst 1 000 kronor per försäkrad och dag i längst 45 dagar, inklusive den ersättning du kan få enligt avsnittet *J.4 Reseavbrott*.

K.7.7 ERSÄTTNINGSRESA

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du eller medresenär som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål:

- Blir akut sjuk eller råkar ut för en olycksfallsskada och läggs in på sjukhus eller av läkare ordinerar vila. Förutsättningen är att den ordinerade vilan eller sjukhusvistelsen överstiger mer än halva antalet resdagar och du inte kunnat utnyttja resan som planerat.
- Av medicinska skäl som följd av sjukdom eller olycksfallsskada måste återvända till hemorten under resans första hälft.

Försäkringen gäller också om medresenär, som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål, avlider.

Vidare gäller försäkringen om du tvingas åka hem i förtid under resans första hälft på grund av att

- nära anhörig har blivit allvarligt sjuk, råkat ut för svårare olycksfallsskada eller avlidit
- väsentlig skada har drabbat din privata egendom genom en oförsedd händelse.

Hemresan ska i förväg godkännas av SOS International eller av oss.

Försäkringen gäller inte

- för kostnader som kan ersättas från annan försäkring eller reseföretag
- vid sjukdom eller olycksfallsskada där vårdbehov kunnat förutses innan resan påbörjats.

Har du rätt till ersättningsresa betalar vi inte reseavbrott enligt avsnittet *J.4 Reseavbrott*.

Ersättningsregler

- Ersättning lämnas för betalda kostnader för resa, kost, logi, liftkort, green-fee, hyrbil och bokade arrangemang och utflykter som du inte kunnat utnyttja och som du inte kan få tillbaka från researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande.
- Ersättningsresa lämnas också till medföljande medförsäkrade om sjukdomen/olycksfallsskadan medfört att inte heller de väsentligen kunnat utnyttja resan som de planerat.
- Ersättning lämnas inte till avlidens dödsbo.

Intyg

För att du ska ha rätt till ersättning krävs att behandlande läkare på resmålet skriftligen intygar diagnos, ordination och antal sjukdagar. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Saknas ordination om vila i läkarintyget beräknar vi antalet sjukdagar vid sjukdom enligt schablon i avsnittet *J.4.1 Akut sjukdom eller olycksfallsskada*.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 45 000 kronor per försäkrad. Om flera som omfattas av försäkringen deltar i samma resa, är det sammanlagda högsta ersättningsbeloppet 75 000 kronor.

K.7.8 HÖJT BELOPP FÖR LÖSÖRE OCH KONTANTER

Höjt ersättningsbelopp för lösöre på resa

Vid sådan skada som kan ersättas enligt avsnitten *F Egendomsskador* och *K.1 Allrisk löseegendom* är högsta ersättningsbeloppet för lösöre höjt till 75 000 kronor när flera av dem som försäkringen gäller för, deltar i samma resa.

Höjt ersättningsbelopp för kontanter på resa

Vid sådan skada som kan ersättas enligt avsnittet *F Egendomsskador* är högsta ersättningsbeloppet för kontanter höjt till 6 000 kronor när flera av dem som försäkringen gäller för, deltar i samma resa.

K.8 Allrisk Villa

K.8.1 PLÖTSLIG OCH OFÖRUTSEDD HÄNDELSE

Försäkringen gäller

- För skada på försäkrad byggnad och tomtmark genom plötslig och oförutsedd händelse. Den händelse som utlöst skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt). Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).
- För ytskikt och tätskikt vid en ersättningsbar läckageskada enligt avsnittet *F.2.2 Läckage*. En förutsättning är att arbetet med ytskikt och tätskikt har utförts av behörig installatör och att kvalitetsdokument kan uppvisas.

Begränsning

Skada på yttertak, altantak, skärmtak och liknande orsakat av snötryck ersätts endast om taket byggts enligt gällande byggnorm och för rådande snözon.

Försäkringen gäller inte för

- skada som omfattas enligt avsnittet *F Egendomsskador*
- skada orsakad av djur
- skada på grund av läckage från badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme som inte uppfyller de bygg- och branschregler samt tillverkarens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället
- skada orsakad av felaktig konstruktion, felaktigt utförande eller materialfel
- byggnadsdel som skadats genom långtidspåverkan såsom mögel, fukt, röta, svamp, rost eller liknande
- skada orsakad av slitage, förbrukning, bristande underhåll eller självförstörelse vare sig skadan visar sig successivt eller plötsligt
- skada på egendom vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring
- skada på brygga, båthus, sjöbod, badhytt eller liknande orsakad av vind, vågor eller andra naturkrafter
- skada på tak och byggnaden i övrigt orsakad av läckage från tak
- skada på eller genom byggnadens grund eller vägg orsakad av utifrån kommande vatten
- skada som inte inverkar på egendomens funktion utan enbart består av ett skönhetsfel
- skada på skorsten, murverk, kakelugn och elvärmeslingor
- sotskador från levande ljus, marschaller och oljelampor
- kostnad för upptining och rensning av ledning
- kostnad för utströmmande vätska.

Högsta ersättningsbelopp

	Belopp, kronor
Villabyggnad	150 000
Annan byggnad	50 000
Tomtmark	50 000

K.8.2 MINSKAT ÅLDERSAVDRAG

Försäkringen ersätter det åldersavdrag, se avsnitt *E.2.3 Värderingsregler*, som överstiger 10 000 kronor om försäkrad byggnad drabbas av skada som ersätts enligt

- avsnittet *K.8.1 Plötslig och oförutsedd händelse ovan eller*
- avsnittet *F Egendomsskador*.

Försäkringen gäller för byggnad som är fullvärdeförsäkrad.

För byggnadsdel som är avskriven till 100 procent får du ingen ersättning.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 90 000 kronor.

K.8.3 SJÄLVRISKFÖRMÅN

För vissa skador gäller en särskild självrisk som är högre än grundsjälvrisk. Försäkringen reducerar den särskilda självrisk till grundsjälvrisk. Har vi avtalat om högre självrisk gäller istället denna om den är högre.

Självriskförmånen gäller vid följande skador:

- läckage av annan anledning än frysning enligt avsnitt F.2.2
- översvämning enligt avsnitt F.2.3.

K.8.4 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna om den är högre.

K.9 Bostadsrättsförsäkring

K.9.1 VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för din bostadsrätt på den adress som anges som försäkringsställe för bostadsrätten i försäkringsbrevet.

K.9.2 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för dig som bostadsrättshavare.

På samma sätt som försäkringen gäller för dig gäller den även för annan som tillsammans med dig är bostadsrättshavare.

K.9.3 FÖRSÄKRAD EGENDOM

Försäkringen omfattar

- egen bekostad fast inredning i bostadsrätten inklusive inglasad balkong eller altan
- tomtmark med växtlighet och staket som ingår i upplåtelsen av bostadsrätten
- uthus och garage – som du äger – på tomtmark som ingår i upplåtelsen av bostadsrätten
- egendom som tillhör bostadsrättsföreningen och som du är underhållsskyldig för enligt bostadsrättslagen eller din förenings stadgar.

K.9.4 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE

Försäkringen gäller inte den del av skadan

- som kan ersättas genom fastighetens försäkring
- som fastighetsägaren ansvarar för enligt bostadsrättslagen eller din bostadsrättsförenings stadgar.

K.9.5 VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

K.9.5.1 Egendomsskador

Försäkringen gäller i tillämpliga delar för skada på försäkrad egendom enligt avsnittet K.9.3 som kan ersättas enligt

F Egendomsskador:

- stöld och skadegörelse
- brand och liknande
- läckage
- översvämning
- dammbrott
- storm, hagel och snötryck
- övriga naturskador
- skada på installationer och hushållsmaskiner
- trafikolycka
- skada på glasrutor
- skada orsakad av vilda djur.

K.9.5.2 Plötslig och oförutsedd händelse

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom plötslig och oförutsedd händelse av annat slag än de händelser som omfattas eller undantas enligt avsnitten ovan. Den händelse som utlöst skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt).

Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).

Försäkringen gäller inte för

- byggnadsdel som skadas av mögel, fukt, röta, svamp, rost eller annan långtidspåverkan
- skada orsakad av slitage, förbrukning, bristande underhåll eller självförstörelse exempelvis självsprickor eller vittring
- skada på brygga, båthus, sjöbod, badhytt eller liknande orsakad av vind, vågor eller andra naturkrafter
- skada orsakad av läckage från tak
- skada på egendom som förvärrats vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring
- skada som inte inverkar på egendomens funktion utan enbart består i skönhetsfel.

K.9.5.3 Hyresbortfall

Försäkringen gäller för hyresbortfall under längst ett år från skadedagen, när den bostadsrätt som anges i försäkringsbrevet blir helt eller delvis obrukbar till följd av sådan egendomsskada som omfattas av avsnitten *K.9.5.1 Egendomsskador* och *K.9.5.2 Plötslig och oförutsedd händelse*.

Du får ersättning med det belopp som du enligt lag är skyldig att minska hyran med, högst 10 000 kronor per månad och 100 000 kronor totalt.

K.9.5.4 Ansvarsförsäkring

Försäkringen gäller för dig som innehavare av den bostadsrätt som anges i försäkringsbrevet med de regler som är tillämpliga i avsnittet *G Ansvarsförsäkring*.

Försäkringen gäller inte för skada på din bostadsrätt.

K.9.5.5 Rättskyddsförsäkring

Försäkringen gäller för dig som innehavare av den bostadsrätt som anges i försäkringsbrevet med de regler som är tillämpliga i avsnittet *H Rättskyddsförsäkring*.

K.9.6 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp för försäkrad egendom	
Försäkrad egendom	Belopp, kr
Bostadsrätten och egen bekostad fast inredning	Fullvärde
Uthus och garage	150 000
Tomtmark	50 000
Högsta ersättningsbelopp vid skada genom plötslig och oförutsedd händelse	
Försäkrad egendom	Belopp, kr
Bostadsrätten och egen bekostad fast inredning	150 000
Uthus, garage och tomtmark	50 000

K.9.7 VÄRDERING AV SKADA PÅ BOSTADSRÄTT OCH EGEN BEKOSTAD FAST INREDNING

Definitioner

Återställande

Med återställande av bostadsrätt menar vi reparation av den skadade bostadsrätten eller den fasta inredningen som du bekostat. Med *återställande av byggnadsdel* menar vi reparation när så kan ske till en kostnad som är mindre än kostnaden för utbyte, eller i annat fall utbyte av byggnadsdelen.

Vid *återställande av delskada* ersätts de skadade rummens byggnadsdelar och ytskikt. Angränsande oskadade rum med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte. I kostnaden för återställandet ingår även kostnad för lokalisering och friläggning av skadat föremål när skadan omfattas av försäkringen och byggnadsdelen inte är avskriven till 100 procent. Detsamma gäller återläggning efter reparation.

Begränsning

Kostnader för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

Byggnadsdel

Med *byggnadsdel* menar vi var och en av de installationer, ytbeklädnader, tillbehör etc som är uppräknade i *Tabell för åldersavdrag*. Vid skada på målning, tapetsering samt annan vägg- eller golvbeklädnad räknas målningen etc i varje rum som en byggnadsdel.

Marknadsvärde

Marknadsvärdet är det pris som mest sannolikt kan erhållas vid försäljning på den allmänna marknaden.

Värderingsregler

Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål återställa den skadade byggnadsdelen med rationella metoder och material.

Åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) för varje byggnadsdel enligt tabellen för åldersavdrag.

För alla skador utom för sådana som ersätts enligt avsnittet *F.2.7 Skada på installationer* begränsas avdraget till högst 80 procent på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig. Vid ett och samma skadetillfälle är åldersavdraget högst 10 000 kronor. En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk och åldersavdrag görs enligt tabellen för åldersavdrag.

Tabell för åldersavdrag		
Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag i procent per år med
Installationer för värme, vatten, avlopp, ventilation, centraldammsugning samt maskinell utrustning:		
• rörsystem, vattenradiatorer och sanitetsgods (till exempel WC-stol, tvättställ och vattenburen golvvärme)	10	5
• luft/luft värmepumpsanläggning	2	15
• övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, takvärme, elslingor i golv och hushållsmaskin inklusive spis	2	10
• övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin (till exempel värmepanna, varmvattenberedare och elradiatorer)	5	8
Köksinredning	15	5
Elinstallationer (kablar inklusive brytare och uttag)	25	5
Radio-, tv- och parabolantenn	5	8
Markiser och persienner	5	8
Larm	5	8
Målning	5	8
Tapeter och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5	8
Golvbeläggningar (inte våtrum)		
• textila	5	8
• plast, linoleum eller laminat	10	5
• keramiska plattor, sten eller massivt trä	25	5
• lamellträ och ytbehandling av trägolv	15	5
Våtrumsbeklädnad		
• golv- och väggmatta (trådsvetsad)	5	5
• keramiska plattor inklusive tätskikt	5	5
• övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målning i våtrum	2	10
Takbeläggning		
• betong eller tegel	20	2
• plåt	10	3
• annat material	5	8
Skorsten		
• stål eller plåt	5	8
• annat material	20	2

K.9.8 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Vid läckageskada gäller försäkringen med särskild självrisk på 3 000 kronor. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller i stället denna om den är högre.

K.10 Hobbyverksamhet

K. 10.1 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för dig som tecknat försäkring för hobbyverksamhet och som bedriver den verksamhet som anges i försäkringsbrevet. Med hobbyverksamhet avses verksamhet

- utan anställda *och*
- som inte bedrivs i registrerad firma/företag *och*
- som inte utgör huvudsaklig inkomst till hushållet.

K.10.2 VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för skada inom Norden genom plötslig och oförutsedd händelse på eller förlust av löseegendom (se avsnittet *D.3 Löseegendom*) som du äger och som nyttjas huvudsakligen i den försäkrade hobbyverksamheten. Den händelse som utlöst skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt). Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).

Försäkringen omfattar också avsnitten *G Ansvar* och *H Rättskydd* för angiven verksamhet. Undantagen för förvärvsverksamhet i dessa avsnitt tillämpas inte.

K.10.3 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR

- pengar och värdehandlingar
- förlust av stöldbegärlig egendom som förvaras i fristående garage, uthus, källar- eller vindsutrymme eller annat jämförbart förvaringsutrymme i flerfamiljshus
- skada orsakad av djur
- skada som består i eller orsakats av slitage eller förbrukning
- skada på egendom vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring
- skada genom bedrägeri, olovligt brukande, olovligt förfogande eller förskingring
- kostnader och uteblivna inkomster i samband med avbrott i verksamheten vid exempelvis egendomsskada, sjukdom eller olycksfall
- skada som inträffat i annan verksamhet än sådan som bedrivs som hobbyverksamhet enligt avsnittet *K.10.1* även om hobbyverksamhet förelåg när försäkringen tecknades.

K.10.4 HÖGSTA ERSÄTTNINGSBELOPP

Högsta ersättningsbelopp anges i försäkringsbrevet.

Högsta ersättningsbelopp vid skada på originalhandlingar, fotoarkiv och informationsförsedda datamedia är 20 000 kronor. Sådan skada värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned för att återställa den information som förlorats genom skadan.

K.10.5 SJÄLVRISK

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna om den är högre.

L Skadedjur med mera

Här följer en redogörelse för det skydd mot skadedjur som finns. Avsnitten *L.1 Sanering mot bostadsohyra* och *L.3 Sent upptäckt dödsfall* ingår alltid i försäkringen. Avsnittet *L.2 Husbock- och hästmyreförsäkring* ingår endast om det särskilt anges i ditt försäkringsbrev.

L.1 SANERING MOT BOSTADSOHYRA

L.1.1 Försäkringen gäller

För sanering inom bostadshuset mot vägglöss, kackerlackor, mjölbaggar, brödbaggar, plattbaggar, pälsängar, fläskängar, silverfisk, gråsuggor, tvestjärtar, mal, loppor, myror, getingar och andra bostadsinsekter som kan utgöra sanitär olägenhet samt råttor och möss.

L.1.2 Försäkringen gäller inte för

- kostnader för byggtkniska åtgärder, till exempel upptagning av väggar och golv
- skada orsakad av insekter, råttor eller möss, till exempel på kläder, textilier och matvaror.

L.1.3 Vi förmedlar kontakt

Om du upptäcker ohyra i bostadshuset ska du kontakta oss. Vid behov förmedlar vi då kontakt med det företag som utför saneringen.

L.1.4 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.2 HUSBOCK- OCH HÄSTMYREFÖRSÄKRING

L.2.1 När försäkringen börjar gälla

Försäkringen börjar gälla sex månader efter avtalets begynnelse, om vi inte vid besiktning dessförinnan funnit att vi inte kan acceptera försäkringen.

Om huset är högst tre år vid nyteckningstillfället och endast nytt virke använt vid uppförandet börjar försäkringen gälla redan vid avtalets början. Om huset är byggt med begagnat virke gäller försäkringen först sedan vi särskilt har godkänt huset.

L.2.2 Försäkringen gäller

Om hus som anges i försäkringsbrevet angrips av husbock eller hästmyror. Du får ersättning för nödvändig sanering och reparation.

Begränsning

Om skada inträffat innan försäkringen börjat gälla, får du ersättning för saneringskostnaden men inte för reparationskostnader.

L.2.3 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för reparationskostnad vid angrepp på rötskadat virke.

L.2.4 Besiktning

Vi har rätt att besiktiga hus som är försäkrat. Du måste då se till att vår personal får tillträde för besiktning.

L.2.5 Premiebetalning

Premien för försäkringen ska betalas vid avtalets början. Skulle det visa sig att vi inte kan acceptera försäkringen betalar vi tillbaka premien.

L.2.6 Särskilt aktsamhetskrav

Vid uppförande av hus eller vid reparation, om- eller tillbyggnad får du inte använda virke som är eller kan misstänkas vara angripet av husbock eller hästmyror. När du upptäcker angrepp av husbock eller hästmyror måste du genast meddela oss.

Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskraven inte är uppfyllda finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

L.2.7 Vid sanering

Du måste underlätta för sanerings- och reparationspersonal genom att flytta löseegendom som kan vara i vägen.

L.2.8 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3 SENT UPPTÄCKT DÖDSFALL

L.3.1 Försäkringen gäller

För kostnader för nödvändig insekts- och luksanering samt för eventuella reparationsåtgärder till följd av att person avlider i bostaden och dödsfallet förblir oupptäckt en längre tid.

L.3.2 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

M Allmänna Bestämmelser

För den här försäkringen gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna för försäkringsavtalet finns i försäkringsavtalslagen.
All kommunikation sker på svenska.

M.1 FÖRSÄKRINGSAVTALET

Försäkringen gäller under den tid som anges på försäkringsbrevet. Om du tecknar försäkring samma dag som den ska börja gälla, gäller den från och med det klockslag du tecknade den.

Din försäkring förnyas automatiskt för ytterligare ett år om inte försäkringen sagts upp från din eller vår sida. Detta gäller om inte annat avtalats eller framgår av omständigheterna. Vill du inte att din försäkring ska förnyas kan du när som helst, oavsett orsak, säga upp försäkringen genom att meddela oss att du inte vill att din försäkring ska förnyas efter försäkringstidens slut. Vi kan säga upp försäkringen endast om det finns särskilda skäl.

Under försäkringstiden kan du säga upp din försäkring i vissa situationer, till exempel om försäkringsbehovet upphört eller om vi har ändrat villkoren för din försäkring. Vi kan säga upp försäkringen endast om det finns synnerliga skäl.

M.2 BETALNING

En nytecknad försäkring ska betalas inom 14 dagar från den dag då vi skickade krav på betalning till dig. Ändrar du din försäkring och ska betala en tilläggspremie ska även den betalas inom 14 dagar.

En förnyad försäkring ska betalas senast när den nya försäkringstiden börjar. Du har dock alltid en månad på dig att betala räknat från det att vi skickade ut krav på betalning.

Betalar du via autogiro gäller även bestämmelserna i autogiroavtalet. Om autogiroet upphör att gälla aviseras premie för obetald del av försäkringstiden. Betalas inte premien i tid har vi rätt att säga upp din försäkring enligt reglerna i detta försäkringsvillkor.

Betalar du inte i rätt tid har vi rätt att säga upp försäkringen. Försäkringen upphör 14 dagar efter att vi skickat en skriftlig uppsägning till dig. Om du betalar inom dessa 14 dagar fortsätter dock försäkringen att gälla. Om du betalar efter att försäkringen upphört, anses det som en begäran om ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter dagen för betalning.

M.3 VÄRDESTTEGRINGSGARANTI

Vid penningvärdesförändring ändras vårt åtagande automatiskt. Försäkringsbeloppet för byggnad följer faktorprisindex för gruppbyggda småhus och för lösöre följer det konsumentprisindex. Justering av premien sker vid nästa förfallodag.

M.4 VID RISK FÖR SKADA OCH DÅ SKADA INTRÄFFAT

När en skada inträffar eller hotar att omedelbart inträffa måste du försöka hindra eller begränsa skadan. Vi betalar rimlig kostnad som du haft för att hindra eller begränsa skada om du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Efter att en skada inträffat måste du medverka till vår utredning av det inträffade och lämna oss de upplysningar vi behöver för att reglera ditt ärende. Du ska:

- Anmäla skada till oss så snart som möjligt.
- Polisanmäla stöld, rån eller överfall på den ort där skadan inträffat. Skada som inträffar under transport eller på hotell ska dessutom anmälas till transportföretaget eller hotellet.
- Lämna oss specificerat krav på ersättning samt ge oss de upplysningar och handlingar – till exempel inköpskvitton och läkarintyg – som vi behöver för att reglera skadan.
- Informera oss om det finns någon annan försäkring som gäller för samma skada. Finns flera försäkringar har du inte rätt till högre ersättning än vad som sammanlagt svarar mot skadan.
- Behålla skadade föremål så att vi får möjlighet att göra besiktning. Du måste medverka till besiktning av såväl skadad som oskadad egendom.

Force majeure

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror
- myndighetsåtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Dröjsmålsränta

Skulle det, trots att du gjort vad vi kräver av dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Dröjsmålsräntan beräknas enligt räntelagen. Om vi måste vänta på polisutredning eller värdering får du ränta enligt Riksbankens referensränta.

Begränsning

Vi betalar inte ut räntebelopp som understiger 100 kronor.

Skaderegistrering

Vi äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

M.5 UNDANTAG FÖR KRIGSSKADOR, ATOMSKADOR, DAMMBROTT OCH TERRORISM

Försäkringen gäller inte

- för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror. Om du är på resa utanför Sverige gäller dock försäkringen i vissa situationer, se avsnittet *J.1.1 Var och när försäkringen gäller*
- för skada som skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess
- för skador som orsakats direkt eller indirekt av dammbrott i kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion, utöver vad som sägs i avsnittet *F.2.4 Dammbrott*
- för skada genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorism.

Definition av terrorism

Organiserade våldshandlingar riktade mot civilbefolkningen i syfte att skapa skräck och allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land.

M.6 NEDSÄTTNING AV FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

I vissa fall kan din försäkringsersättning sättas ned, minskas, på grund av att du inte följt dina skyldigheter enligt villkor och lag. Om nedsättning blir aktuell görs en bedömning utifrån vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna i det aktuella fallet. I detta avsnitt räknas de situationer upp där nedsättning kan bli aktuell.

Felaktiga uppgifter om din försäkring

De uppgifter som ligger till grund för din försäkring framgår av ditt försäkringsbrev. Du måste kontrollera att dessa uppgifter är riktiga och kontakta oss om något inte stämmer eller om en uppgift som anges i försäkringsbrevet ändras. Om du inte gör detta kan ersättningen sättas ned.

Om ditt försäkringsbelopp ska motsvara värdet av försäkrad egendom (helvärde), är det viktigt att du kontrollerar försäkringsbeloppet så att det stämmer med värdet på din egendom i bostaden. Om försäkringsbeloppet är för lågt riskerar du att vara underförsäkrad vilket innebär att du inte får ut hela värdet av din egendom vid en skada.

Vid skada

Har du inte följt anvisningarna enligt avsnittet *M.4 Vid risk för skada och då skada inträffat*, kan ersättningen sättas ned.

Har du lämnat oriktiga uppgifter eller undanhållit uppgifter som har betydelse för din rätt till ersättning och detta skett uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet, kan ersättningen sättas ned.

Åsidosättande av aktsamhetskrav

Har du inte följt de aktsamhetskrav som anges i villkoren kan ersättningen från försäkringen sättas ned.

Framkallande av försäkringsfallet

Har du framkallat försäkringsfallet eller förvärrat följderna av ett försäkringsfall genom uppsåt får du ingen ersättning.

Har du framkallat försäkringsfallet genom grov vårdslöshet kan ersättningen utebli eller sättas ned.

Psykisk störning eller barn

Har barn under tolv år eller person som lider av sådan psykisk störning som avses i 30 kap 6§ brottsbalken, inte följt aktsamhetskrav eller orsakat en skada med uppsåt eller grov vårdslöshet, gör vi ingen nedsättning.

Identifikation

I vissa nedsättningssituationer jämför vi ditt handlande med handlande av den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och din make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör bostad eller bohag i en sådan bostad.

Identifikation tillämpas i följande situationer

- reglerna vid skada om att du måste försöka hindra eller begränsa en skada som inträffar eller hotar att omedelbart inträffa
- åsidosättande av aktsamhetskrav
- framkallande av försäkringsfallet genom grov vårdslöshet eller uppsåt.

Reglerna om identifikation tillämpas inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

M.7 ÅTERKRAV

I samma utsträckning som vi har betalt ersättning för skada, övertar vi rätten att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Du får inte träffa överenskommelse med den som är ansvarig för skadan, som innebär att du helt eller delvis avstår från din rätt till ersättning från denne.

M.8 PRESKRIPTION

Preskription innebär att du kan förlora din möjlighet till ersättning från försäkringen om du inte framställer ditt krav inom en viss tid.

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tre år från det att du fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att anspråket tidigast kunde göras gällande.

Om du anmält skadan till oss inom den tid som angetts i föregående stycke, har du alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, sedan vi lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

Med väcka talan menas att ansöka om stämning i domstol.

M.9 DUBBELFÖRSÄKRING

Om försäkrat intresse även omfattas av annan försäkring och det i den andra försäkringen finns förbehåll vid dubbelförsäkring gäller samma förbehåll i denna försäkring.

M.10 LEVERANTÖRSANSVAR

För skada som omfattas av denna försäkring och som leverantör eller annan ansvarar för, enligt lag, garanti eller liknande åtagande, får du ersättning bara om du kan visa att den som har ansvaret inte kan fullgöra detta.

M.11 SÅ HÄR BEHANDLAR VI DINA PERSONUPPGIFTER

De personuppgifter som lämnas till något bolag inom länsförsäkringsgruppen behandlas i enlighet med personuppgiftslagens regler (1998:204).

Personuppgifterna inhämtas normalt direkt från dig som är kund, men kan även hämtas från annat bolag inom länsförsäkringsgruppen eller till exempel från din arbetsgivare. För att hålla våra register aktuella, kompletterar vi personuppgifterna löpande från privata och offentliga register, till exempel SPAR. Vi kan även spela in eller på annat sätt dokumentera din kommunikation med oss.

Vi tar in uppgifter om dig som kund, men även om försäkrad, medförsäkrad, inbetalare, förmånstagare och panthavare. Det är uppgifter som namn- och adressuppgifter, personnummer och i vissa fall även uppgifter om yrke och medborgarskap, ekonomiska förhållanden och hälsotillstånd.

Personuppgifterna får användas inom länsförsäkringsgruppen för att ge en helhetsbild av ditt engagemang, för att kunna ge en god service, men även för marknadsföring, statistik, marknads- och kundanalyser. Personuppgifterna används också för att vi ska kunna uppfylla rättsliga skyldigheter samt fullgöra avtal och åtgärder som har begärts innan eller efter ett avtal har träffats. Personuppgifterna används för att vi ska kunna uppfylla de krav som ställs på verksamheten.

Personuppgifterna används i första hand inom länsförsäkringsgruppen. men kan lämnas ut till andra företag, föreningar, organisationer som länsförsäkringsgruppen samarbetar med, inom och utom EU- och EES-området, och till myndigheterna om vi är skyldiga att göra det enligt lag. Uppgifter om misskötta krediter kan komma att lämnas ut till UC AB. Uppgifter om ditt sakförsäkringsinnehav kan även lämnas ut till personer som du delar hushåll med. Vi kan arkivera och behandla ansökningshandlingar och övriga uppgifter oavsett om din ansökan beviljas eller inte. Dina personuppgifter sparas inte under längre tid än nödvändigt.

En gång om året har du rätt att kostnadsfritt få besked om vilka personuppgifter vi har om dig, efter en skriftlig ansökan. Eventuella felaktiga personuppgifter kan du självklart be att få rättade. Du kan också skriftligen begära att dina personuppgifter inte används för direktmarknadsföring. Din anmälan skickar du då till ditt lokala länsförsäkringsbolag eller till nedanstående bolag.

Personuppgiftsansvarig är, utöver det bolag inom länsförsäkringsgruppen som du lämnar dina personuppgifter till, Länsförsäkringar Bank AB, 516401-9878, Länsförsäkringar Hypotek AB, 556244-1781, Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB, 516401-6627, Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB, 516401-8219, Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, 556364-2783, samt Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB, 502010-9681 (med dotterbolag), samtliga med adress 106 50 Stockholm.

M.12 RÅDGIVNING

Konsumenternas försäkringsbyrå lämnar allmänna upplysningar i frågor som rör försäkring,

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Tel: 08-22 58 00

www.konsumenternas.se

Du kan också vända dig till den kommunala konsumentvägledningen för information och råd om försäkringar.

M.13 OM VI INTE KOMMER ÖVERENS

Om du inte är nöjd med ett beslut eller hanteringen av ett ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva ärendet. Kontakta i första hand den handläggare som haft ansvar för ditt ärende eller vår klagomålsansvariga/kundombudsman på 018-68 55 00.

Till Allmänna Reklamationsnämnden kan du vända dig med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär,

Allmänna Reklamationsnämnden

Tel: 08-508 860 00

www.arn.se

När det gäller medicinska frågor kan Personförsäkringsnämnden lämna yttrande,

Personförsäkringsnämnden

Tel: 08-522 787 20

www.forsakringsnamnder.se

När det gäller rättsskyddsfrågor kan du få ditt ärende prövat i Ombudskostnadsnämnden eller Nämnden för rättsskyddsfrågor.

Ombudskostnadsnämnden och Nämnden för rättsskyddsfrågor

Tel: 08-522 787 20

www.forsakringsnamnder.se

Prövningen i dessa nämnder är kostnadsfri för dig utom vid prövning i Ombudskostnadsnämnden där en avgift tas ut.

Du kan även vända dig till allmän domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan oftast ersättas genom rättsskyddet i din hemförsäkring. Du betalar då enbart självriskan.

N Särskilda villkor

De villkor som finns här nedan gäller för din försäkring bara om de särskilt anges i ditt försäkringsbrev.

Definition av godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet menas ett av Svenska Stöldskyddsföreningen certifierat eller intygat lås i lägst låsklass 3 och säkerhetsslutbleck.

Definition av godkänt larm

Ett godkänt larm ska vara certifierat eller intygat av Svenska Stöldskyddsföreningen enligt lägst Larmklass 1 eller R.

Nedsättning

Har du inte följt aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned. Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskraven inte är uppfyllda finns i avsnittet *M.6 Nedsättning av försäkringsersättning*.

N.1 LÅSKRAV DÖRRAR

Aktsamhetskrav

För att din ersättning inte ska minskas eller utebli måste följande aktsamhetskrav vara uppfyllda då du eller någon annan som har att se till bostaden inte vistas i den:

- Alla ytterdörrar till bostaden ska vara låsta med godkänd låsenhet. Utåtgående dörrar ska vara försedda med bakkantsbeslag – alternativt vara stiftade – vid varje gångjärn. Nyckel ska förvaras på betryggande sätt.
- Balkong- och terrassdörrar som är belägna lägre än 4 meter över markplan eller annat ståplan ska vara låsta med godkänd låsenhet eller med låsbart spanjolethandtag.
- Ytterdörrar samt balkong- och terrassdörrar som är pardörrar ska upp till och ned till vara säkrade med hävarmsregel av metall eller annan godkänd låsanordning.
- Nycklar får inte lämnas kvar i låsen.

N.2 LÅSKRAV DÖRRAR OCH FÖNSTER

Aktsamhetskrav

För att din ersättning inte ska minskas eller utebli måste följande aktsamhetskrav vara uppfyllda då du eller någon annan som har att se till bostaden inte vistas i den:

- Alla ytterdörrar till bostaden ska vara låsta med godkänd låsenhet. Utåtgående dörrar ska vara försedda med bakkantsbeslag – alternativt vara stiftade – vid varje gångjärn. Nyckel ska förvaras på betryggande sätt.
- Balkong- och terrassdörrar som är belägna lägre än 4 meter över markplan eller annat ståplan ska vara låsta med godkänd låsenhet eller med låsbart spanjolethandtag.
- Ytterdörrar samt balkong- och terrassdörrar som är pardörrar ska upp till och ned till vara säkrade med hävarmsregel av metall eller annan godkänd låsanordning.
- Balkong- och terrassdörrar ska vara av god kvalitet och vara låsta med av Svenska Stöldskyddsföreningen certifierat eller intygat lås.
- Öppningsbara fönster, belägna lägre än 4 meter över markplan eller annat ståplan, ska vara låsta med av Svenska Stöldskyddsföreningen certifierat eller intygat fönsterlås. Nyckel ska förvaras på betryggande sätt.
- Nycklar får inte lämnas kvar i låsen.

N.3 LÅSKRAV DÖRRAR OCH FÖNSTER SAMT LARMKRAV

Aktsamhetskrav

För att din ersättning inte ska sättas ned eller utebli måste följande aktsamhetskrav vara uppfyllda då du eller någon annan som har att se till bostaden inte vistas i den:

- Alla ytterdörrar till bostaden ska vara låsta med godkänd låsenhet. Utåtgående dörrar ska vara försedda med bakkantsbeslag – alternativt vara stiftade – vid varje gångjärn. Nyckel ska förvaras på betryggande sätt.
- Balkong- och terrassdörrar som är belägna lägre än 4 meter över markplan eller annat ståplan ska vara låsta med godkänd låsenhet eller med låsbart spanjolethandtag.
- Ytterdörrar samt balkong- och terrassdörrar som är pardörrar ska upptill och nedtill vara säkrade med hävarmsregel av metall eller annan godkänd låsanordning.
- Balkong- och terrassdörrar ska vara av god kvalitet och vara låsta med av Svenska Stöldskyddsföreningen certifierat eller intygat lås.

- Öppningsbara fönster, belägna lägre än 4 meter över markplan eller annat ståplan, ska vara låsta med av Svenska Stöldskyddsföreningen certifierat eller intygat fönsterlås. Nycklar ska förvaras på betryggande sätt.

- Nycklar får inte lämnas kvar i låsen.

- Bostaden ska vara försedd med inbrottslarm anslutet till larmcentral.
- Larmanläggningen ska vara tillkopplad och fungera då ingen är hemma.
- Anläggningen ska vara installerad och hållas i funktion av anläggarfirma som är godkänd av Svenska Stöldskyddsföreningen. Förändringar eller utvidgningar av anläggningen ska också utföras av sådan anläggarfirma.
- Bostaden ska ha tydliga skyltar som anger att bostaden är inbrottslarmad.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | **Länsförsäkringar Blekinge** 0454-30 23 00 | **Dalarnas Försäkringsbolag** 023-930 00 | **Länsförsäkringar Gotland** 0498-28 18 50
Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | **Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad** 044-19 62 00 | **Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän** 031-63 80 00
Länsförsäkringar Halland 035-15 10 00 | **Länsförsäkringar Jämtland** 063-19 33 00 | **Länsförsäkringar Jönköping** 036-19 90 00 | **Länsförsäkringar Kalmar län**
020-66 11 00 | **Länsförsäkring Kronoberg** 0470-72 00 00 | **Länsförsäkringar Norrbotten** 0920-24 25 00 | **Länsförsäkringar Skaraborg** 0500-77 70 00 | **Länsförsäkringar**
Skåne 042-633 80 00 | **Länsförsäkringar Stockholm** 08-562 830 00 | **Länsförsäkringar Södermanland** 0155-48 40 00 | **Länsförsäkringar Uppsala** 018-68 55 00
Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | **Länsförsäkringar Västerbotten** 090-10 90 00 | **Länsförsäkringar Västernorrland** 0611-253 00 | **Länsförsäkringar Älvsborg**
0521-27 30 00 | **Östgöta Brandstodsbolag** 013-29 00 00